PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 183 KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 5, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

SUSTREIKAVO DOMINION TEXTILE CO. DARBININKAI

Japonai Naikina Chinijos Miestus

Kaip Vokietijos ir Italijos Fašistai Ispanijoj, Taip Japonijos Militaristai Chinijoj, Žudo Visai Nieku Nenusikaltusius Civilius Žmones

CHINIJOS LIAUDIS MOBILIZUOJASI SAVO ŠALIES GYNIMUI

SHANGHAI, Rugpiūčio 3.—Pribuvus daugiau Japonijos kariuomenės, praeitą ketvirtadienį Japonijos orlaivynas hitleriniu būdu užpuolė didelės istorinės ir kultūrinės reikšmės turintį didelį Tientsino miestą. Per kelias valandas virš miesto skraidydami japonų orlaiviai naikino kas tik papuolė. Bebombarduodami sudegino centralinę geležinkelių stotį, Nankai Universitetą ir militarinę bustinę.

Paskui bombardavo biednuomenės apgyventas miesto dalis, kur užmušė virš tūkstančio civilių gyventojų. Nesenai prieš tai Japonijos karo vadovybė tikrino Tientsine ir kituose miestuose esamiems svetimšaliams saugumą, bet pasirodė, kad japonai pasirinko tuos pačius būdus, ką Vokietijos fašistai naudojo bombarduodami Guerniką. Tientsine tapo užmušta ir daug svetimšalių, tarp jų ir amerikiečių. Po užpuolimo iš oro prasidėjo Tientsino bombardavimas iš kanuolių, kuris užsitęsė per visą naktį ir liepos 30 dieną. Išsivystė 90 mylių ilgumo fronte žiaurios kovos. Japonai susidūrė su dideliais sunkumais. Jiems gręsė prarasti vyriausią kvatierą.

Chinai parodė didelį atsparumą Tunchow miestelyje, kuris randasi 12 mylių į rytus nuo Peipingo, kur apie 5,000 chinų militarizuotos policijos japonus suspaudė tarp liepsnojančių aliejaus rezervuarų ir šimtus išžudė. Šios kovos pasekmėje japonai turi atsitraukti nuo Tientsino ir suteikti pagelbą čionai.

Nors ir smarkiai japonai bombardavo Tientsiną ir Peipingą ginančius chinus, tačiau tarp chinų kareivių buvo aukštas pasiryžimas gintis nuo užpuolikų. Bet liepos 29 dieną Japonijai parsidavęs generolas Čang Tzečung 37 divizijai ir 132 chinų brigadai davė įsakymą apleisti Peipingą ir pavesti priešo kontrolei, ko per įvairius ultimatumus reikalavo per dvi sąvaites.

Kitos neaiškios žinios sako, kad Peipingas randasi japonų kontrolėj, o chinų svarbiausios gynimosi jėgos susikoncentravo 8 mylios nuo Peipingo ir susijungę su centralinės valdžios armijomis ruošiasi Peipingo atsiėmimui.

Liepos 30 dienos žiniomis, generolas Čiang Kaišek davė įsakymą iš centralinės Chinijos vykti 50,000 kareivių ir pareiškė, jog ginsis iki paskutiniam kareiviui nuo užpuolikų. Tuo pačiu laiku ir pats save kaltino, kad neišlavė iš armijos tukačevskinio tipo pardavikiškų generolų, kurie sudemoralizavo Peipingo apgynimą.

Visos žinios sako, kad iki šiol generolų padalinta chinų tauta ruošiasi vieningai užduoti savo šalies užgrobikams smūgį. Visos grupės ir partijos generolą Čiang Kai-šeką, centralinės valdžios galvą, skatina prie griežtų žygių. Tuo pačiu laiku sukilimai ir nepasitenkinimai eina ir japonų užgrobtose Chinijos dalyse. Vien tik liepos 31 dieną japonai užgrobtose srityse buvo susprogdinti du traukiniai. Vienas traukinys buvo nubėgintas netoli Hsinking, Mandžurijoj, o kitas 12 mylių į rytus nuo Tientsino. Abiejose katastrofose buvo užmuštų ir sužeistų japonų. Pasikėsinimų tikslas yra sabotažuoti japonų kariuomenės pristatymą.

Sąryšyje su japonų užpuolimais ant Chinijos atsiliepė Anglija ir Suvienytos Valstijos. Anglija davė Japonijai neva perspėjimą, kad liautųsi savo agresyviškumą rodžius, bet Japonijos ministeriai, žinodami Anglijos protesto reikšmę Abisinijos ir Ispanijos reikaluose, trumpai atsakė, kad Japonija netoleruos nė vienos į jos reikalus kišančiosios jėgos. Bet Anglija ir Suvienytų Valstijų kapitalistai del Japonijos veiksmų Šiaurinėj Chinijoj kelia didelį nerimą. Mat jie turi ten įdėję daug kapitalo, užlaiko net savo kariuomenes, o Japonija viską ardo, net su jais nesiskaitydama.

TIENTSIN, Rugp. 4.—Smarkūs mūšiai išsivystė virš 200 mylių ilgio fronte.

Aštuoniolika japonų orlaivių, pėstininkai ir kavalerija atakavo chinus Nankow apylinkėj, bet chinai juos atmušė.

Prie to, chinai pradėjo smarkius mūšius, mėgindami užpuolikus išvyti iš Tientsino ir Peipingo apylinkių.

Tokio politiniai rateliai išsigandę, nes turį žinių, kad chinų Raudonoji Armija susijungus su Čiang Kai-šeku ir ruošianti japonams užduoti smūgį iš užpakalio.

17,000 VAIKUČIŲ TORONTE GYVENA LŪŠNOSE

TORONTO, Rugpiūčio 1.—Toronto Daily Star bendradarbė, viena iš "šviežio oro fondo" kėlėjų, Miss Rae Willison, iškėlė viršun, kad Toronto mieste randasi 17,000 vaikučių, kurie gyvena dideliausiame skurde ir negali nuvykti į maudynes.

Japonų Pagelbininkai Užpuolė Sovietų Konsulatą

MASKVA, Rugpiūčio 3.—Japonų suorganizuoti ir sukurstyti rusai baltagvardiečiai pora dienų atgal Tientsine užpuolė Sovietų Sąjungos konsulatą ir pagrobė visus dokumentus. Juos pasiėmė Japonijos žvalgyba. Tyrinėsianti ar konsulatas "nekurstė" chinų prie pasipriešinimo japonams.

Sovietų Sąjunga Japonijai įteikė griežtą protestą, nurodydama, kad tais veiksmais japonai nori išprovokuoti karą. Japonai užsigynė nieko nežiną.

Mussolinis Pasidarė Prielankus Anglijai

LONDON, Rugp. 3. — Vakar nustebino anglus Mussolinio laiškas Chamberlainui, kuriame Mussolinis išreiškia neva draugiškumą ir gerų santykių atsteigimo norą. Anglų-Italų santykiai pradėjo šlyti laike Italijos užpuolimo ant Abisinijos del Anglijos kalbėjimo apie sankcijas. O šį pavasarį Mussolinis ant anglų užpyko ir atšaukė savo spaudos atstovus, kam anglai reikalavo italų ištraukimo iš Ispanijos.

Šią draugystę su Mussoliniu užmezgė Chamberlainas, bet visuomenė labai mažai tiki Mussolinio pažadams, nes daug kartų įsitikinta, kad fašistai pažadų davime ir su jais nesiskaityme nėra skupūs.

Lojalistai Paėmė Mirties Apkasus

MADRIDAS, Rugp. 3.—Netoli fašistų laikomo Oviedo, Asturijos mainieriai, orlaivyno remiami, padarė stebėtiną ataką, kėsindamiesi nukirsti kelią tarp Oviedo ir Grodo.

Į pietvakarius nuo Madrido, Usera sektoriuj, lojalistai atmušė sukilėlių puolimą ir užėmė vadinamą mirties liniją.

Teruel fronte fašistai pasistūmė kiek pirmyn, bet iš ten būsią lengva juos išmušti.

Taipgi fašistų artilerija pradėjo bomborduoti Madridą.

Frankas Išėjo iš Ofenzyvos Su Dideliais Nuostoliais

MADRID, Rugpiūčio 3.—Pradėdamas atakuoti lojalistų įstumtą į fašistų frontą kylį, generolas Frankas sakė, kad nežiūrint kiek jam kainuos, išmuš lojalistus iš to kylio. Tačiau praeitą sąvaitę negarbingai pasibaigė jo kontr-ataka ir tapo didžiai palaužtos jo jėgos.

Septynių dienų mūšyje Brunete apylinkėj jis paklojo 25 tūkstančius fašistų, išeikvojo už 15 milijonų dolerių karinės medžiagos ir prarado suvirš 100 orlaivių. Lojalistai tuo pačiu laiku prarado tik apie 30 orlaivių.

Didžiai apsimelavęs fašistų tūzas pradėjo ieškoti išeities iš tos keblios padėties, todel liepos 29 dieną pasiskelbė, būk pramušė liaudiečių pozicijas Teruel fronte, kur 100 mylių nuo Madrido į rytus ruošiasi nukirsti tarp Valencijos ir Madrido esantį vieškelį. Tuo pačiu laiku paėmęs didelius plotus ir rengiąsis atkirsti Kataloniją nuo Valencijos. Taipgi sakėsi, kad pulsiąs Santander ir galutinai sumušiąs baskiečius. Bet fašistų žinių niekas nepatvirtino ir pasirodė, kad baskiečiai pradėjo puolimą. Jiems Madrido valdžia nusiuntė daug orlaivių, bet ir fašistai turį nemažai orlaivių. Kataloniečiai Huesca apylinkėj pasivarė pirmyn ir užėmė Bolea kaimą.

Fašistai mėgino atsigriebti Cordobos fronte, norėjo prasilaužti link Pozoblankos, bet ir čia tapo atmušti.

Lojalistų orlaiviai padarė keletą puolimų ant fašistų orlaivių bazių ir vien tik Cordoboj sudaužė apie 20 fašistų orlaivių.

Fašistų Pusėj Prasidėjo Sukilimai

Liepos 30 dieną valdžios sargybos postai pranešė, kad Ispanijos pietiniuose miestuose Granadoj ir Motriliuj, kurie randasi netoli lojalistų pozicijų, anksti rytą girdėjosi dideli šaudymai iš kanuolių ir šautuvų. Tolimesniais pranešimais sakoma, kad prieš fašistų rėžimą sukilo ten esantieji kareiviai ir civiliai gyventojai. Fašistai netekę mieste kontrolės skraidė orlaiviais ir šaudė į sukilusius kareivius iš mašininių kanuolių.

Sukilusieji kareiviai tuo pačiu laiku per radio šaukėsi į respublikiečius lakūnus, kad suteiktų jiems pagelbą.

Kitos žinios sako, kad Mussolinis labai persigando to sukilimo ir ant greitųjų nusiuntė didelius būrius įtalų mališinimui to sukilimo.

OTTAWA, Rugpiūčio 3. — Nuo šios dienos pradėsiąs veikti įstatymas, sulyg kurio už vykimą Ispanijon kariauti, tiesioginį ir netiesioginį ginklų siuntimą bus baudžiama iki $2,000 arba dviejų metų kalėjimo.

Sulyg to įstatymo 500 lojalistų Ispanijoj esančių kanadiečių nebūsią paliesti. Baus tik nuo dabar išvažiavusius.

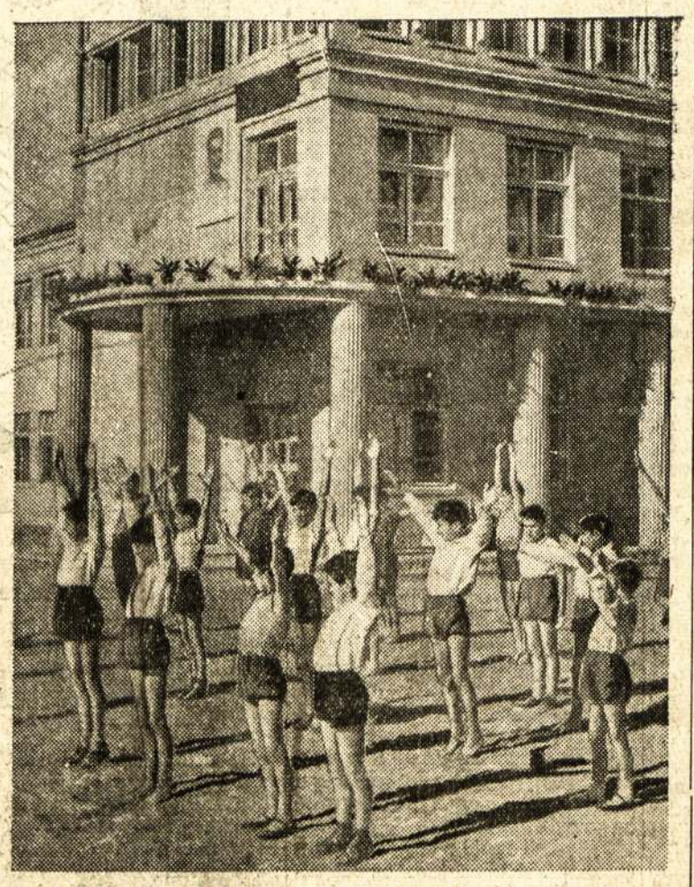

Baskų katalikų vaikai Sovietų Sąjungoj — Sovietų Sąjungoj randasi apie 1,700 Ispanijos vaikučių, kurių tarpe nemažai baskų. Čia matyti tie vaikučiai daro rytinius gimnastikus vienoj Sovietų Sąjungos sanatorijų.

Montrealo Lietuviai Vienyjasi Kovai Su Liaudies Kankintojais

APIE 500 MINĖJO KANADOS LIETUVIŲ LIETUVOS LIAUDŽIAI GINTI KONGRESO METINES SUKAKTUVES

MONTREAL. — Rugpiūčio 1 d. Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti vadovybėje suruoštose vienų metų sukaktuvėse nuo pirmo Kanados Lietuvių Kongreso dalyvavo apie 500 Montralo lietuvių.

Amerikietis jaunuolis Keistutis Michelsonas savo įdomia, turininga ir antifašistinėn kovon kviečiančia prakalba puikiai atliko savo uždavinį. Apie jo kalbą teks kalbėti atskiroje korespondencijoje.

Šv. Jono-Kazimiero Pašalpinė draugija atsiuntė du atstovu. iVenas iš jų, d. J. Astrauskas, kalbėjo sukaktuvėse. Savo trumpoje kalboje pareiškė: "Mūsų draugija metai atgal negalėjo dalyvauti Kanados Lietuvių Kongrese, nors dalis narių to norėjo, bet visam darbo žmonių judėjimui progresuojant neatsiliekame ir mes." Pasveikinęs KLKLLG ir dalyvaujančius sukaktuvėse baigdamas pareiškė: **"Mes Šv. Jono-Kazimiero Pašalpinės Draugijos nariai, kaip ir visi Montrealo lietuviai, progresuosime ir kovosime prieš fašizmą."**

Sukaktuvėse suaukota $40.56 del sukaktuvių išlaidų padengimo ir tolimesnio antifašistinio darbo vedimui tarpe Kanados lietuvių.

Šitas Montrealo lietuvių parengimas, tai vieningiausias Montrealo lietuvių pasisakymas ir demonstravimas prieš Lietuvos tautininkų-fašistų žygius Lietuvoje, už demokratinės tvarkos atsteigimą.

Priimta Lietuvos ir Vilniaus krašto lietuvių klausimais rezoliucijos, kurios tilps spaudoje.

Reporteris

SALAMANCA, Rugp. 4.—Šią naktį tapo aficialiai paskelbta, kad popiežius, pasekdamas Mussolinį ir Hitlerį, pripažino generolo Franko valdžią, kurios gavėdos sugriovė baskų šventąjį miestą Guerniką ir išpiovė šimtus tūkstančių Ispanijos žmonių.

Pas žmogžudžius popiežius pasiųs ir savo atstovą.

Generolas Frankas sudarė naują kabinetą, kurio nedrįsta paskelbti, tačiau paskelbsiąs sąvaitės gale.

SOCIAL CREDIT ATSTOVAI PRAŠĖ KOMUNISTŲ PARAMOS

EDMONTON, Rugpiūčio 3.—Atėjęs į provincinę komunistų konvenciją, Social Credit atstovas J. Gill prašė, kad komunistai remtų Social Credit planus padidinti liaudies pajamas, kad galėtų tinkamiau gyventi.

Konvencija, žinoma, nuoširdžiai prižadėjo remti visus planus, jei tik jie prisidės prie liaudies būvio pagerinimo.

Komunistų konvencijoj dalyvavo 300 atstovų (CCF nacionalėj konvencijoj dalyvavo tik 60 atstovų).

Traukinio Nelaimėj Žuvo Aštuoni Darbininkai

SUDBURY, Rugpiūčio 1. — Aštuonios mylios nuo Gogama miestelio, Ontarijoj, nusivertė nuo rėlių aštuoni Canadian National Railways traukinio vagonai, ant kurių važiavo daug bedarbių, ieškoti darbo.

Aštuoni iš tų bedarbių visai užmušti, o šeši sužeisti.

Biedni darbininkai, būdami be darbo, negali užsimokėti už keleivinį traukinį, todel važinėja prekiniais, kartais ant viršaus vagono sėdėdami, kartais tuščiuos vagonuos prisiglausdami. Gelžkelių prezidentas Kingsland sako, kad tokių keleivių tiek daug, jog sunku juos besukontroliuoti.

TORONTO, Rugpiūčio 1.—Du detektivai, kaip pranešė Robinson skalbyklos savininkas Dabich, girti ir neturėdami leidimo, pusė po pirmos valados naktį, liepos 28, atsirakinę jo skalbyklą raktu, kuris kabojo viduj prie durų prisegtas, ir susikraustė į skalbyklą, kur padarę kratą, per kurią sugadino radio jungiamuosius įtaisus ir pavogė naują elektrinį "tosterį."

Įsiveržimo priežasties Dabich nežinąs. Spėja, kad delto jie įsiveržę, kad buvęs jo darbininkas nekurį laiką atgal buvęs suimtas už kokį tai "apsivogimą."

Visa Kvebeko Verpimo Ir Audimo Industrija Jau Streiko Sukuryje

10,000 Darbininkų Metė Darbą ir Paskelbė Streiką Todel, Kad Buvo Labai Išnaudojami

DARBININKĖS UŽ 60 VALANDŲ DARBO SĄVAITĘ GAVO $3.50

MONTREAL, QUE., Rugpiūčio 2.—National Catholic Textile Federation iššaukė generalį streiką visuos Dominion Textile Company fabrikuos, kuriuose dirba 10,000 darbininkų, įskaitant 3,000 darbininkų Valleyfield fabriko, kuris priklauso Montreal Cottons kompanijai, kuri yra pagelbinė Dominion kompanijos.

Streikas apima visus devynius kompanijos fabrikus, kurie randasi Montreale, Sherbrooke, Drummondvillėj, Magoge, St. Gregoire, De Montmorencyj ir Valleyfield.

Darbininkų pikietai pikietuoja visus fabrikus. Nors kompanija skelbia, kad ne visi fabrikai uždaryti, tačiau pripažino, kad tik keli šimtai darbininkų likę dirbti.

Kompanijos menedžeris Daniels pareiškė, kad kompanija niekad nepripažins katalikų unijos ir niekad su ja nesitars. Girdi, reikalavimai esą visai nepamatuoti.

Streikų vadai nurodo visai priešingai. Jų žiniomis, dieninė pamaina dirbusi po 54 valandas į sąvaitę, o naktinė po 60 valandų. Tačiau nekurios darbininkės Drummonvillėj gaudavusios po $3.50 į sąvaitę algos.

Streikieriai reikalauja 48 valandų darbo sąvaitės ir visuotino algų pakėlimo. Prie to, streiko vadai esą nusistatę nusileisti bent kiek. Jie žada siūlyti įvesti 40 valandų darbo sąvaitę tomis pačiomis algomis.

Vatos Darbninkai Cornwalle Tebestreikuoja

CONRWALL, ONT., Rugpiūčio 3.—1,700 vatos darbininkų, kurie dirba Canadian Cottons Ltd. fabrike, dar tebestreikuoja už geresnes darbo sąlygas ir unijos pripažinimą. Masiniai pikietuoja dirbtuves ir neįleidžia skebų.

Kadangi Hepburno kazokai čia nesimaišo, tai pikietininkai labai linksmoj nuotaikoj. Dažnai jie užtraukia "laikykite tvirtovę, nes štai mes ateinam; unijistai, būkite tvirti!"

Streikieriai ir miestelio gyventojai surengė šokius ant kompanijai priklausančios aikštės. Visą naktį cornwaliečiai linksminosi.

DINGO ORLAIVIS SU KETURIOLIKA ŽMONIŲ

WASHINGTON, Rugp. 3.—Suvienytų Valstijų karo departamentas gavo iš Panamos pranešimą, kad dingo didelis Suvienytų Valstijų karo orlaivis, kuriame keliavo 11 pasažierių ir trys orlaivio valdytojai. Orlaivis lėkė iš Lima į Cristabal. Manoma, kad visi žmonės žuvo.

MOTINAI MATANT KIDNAPINO JOS VAIKĄ

CHICAGO, Rugp. 4.—Vakar atvažiavo prie tūlų Horstų namų automobilis ir Horstienei matant iššokęs vyras sugriebęs jų žaidžiantį dviejų metų vaiką. Šale jo sedėjusi moteris šaukė: "Vaikas yra ne tavo, bet mano."

Vėliau paskambino telefonu, kad už vaiką reikalinga $5,000. Tačiau policija tyrinėja, ar ištikro vaikas buvo Horstų.

AIRIJOJ DAR PASIKARTOJA SPROGDINIMAI MINŲ

BELFAST, Šiaurinė Airija, Liepos 31.—Karalius jau trys dienos kaip apleido Airiją, bet tam tikrų asmenų prieš karaliaus atsilankymą nepasitenkinimas auga ir pasikartoja minų sprogdinimai.

Šiandien apie antrą valandą netoli policijos lagerio įvyko toks didelis minos sprogimas, kad sudrebėjo visas miestas ir daugelio namų išbyrėjo langai.

Tuo pačiu laiku pasikėsintojai sučiupo tūlą Thomas Doherty ir penkis jo draugus, pasistatė prie sienos ir sumušė iki sąmonės netekimo, o paskui apie kaklą aprišo popierį su parašu: "Saugokitės šnipų ir policijai žinių suteikėjų."

Dabar policija niekaip neišgalvoja, kodel Doherty buvo taip sumuštas. Atrodo, kad Anglijos karalius atsilankydamas Airijon sukėlė didelį alarmą.

Kvebeko Provincijos Unijos Rengiasi Kovai

THRE RIVERS, QUE., Rugpiūčio 1. — Pabaigoj sąvaitės čia įvyko visos Kvebeko provincijos tarptautinių unijų atstovų konferencija, kad aptarti, kaip sekmingiau kovoti prieš Duplesio reakciją ir už darbininkų būvio pagerinimą.

Konferenciją sveikino Trades and Labor Congress sekretorius Robert Tallon. Jis ragino unijas imtis politinio darbo, jei nori atsilaikyti prieš reakciją.

"Jau laikas ir unijoms imtis politinio veikimo," jis pareiškė. "Diskusuokite jūsų problemas remdamiesi esama padėtimi jūsų provincijoj."

Paskiau jis ragino visas unijas laikytis vienybėje, kad nugalėti visus sunkumus kelyje.

Konferencija svarstė klausimą įsteigimo provincialės federacijos ir kitas Kvebeko provincijos unijų problemas.

Ši konferencija skaitoma svarbiu apsireiškimu ne tik Kvebeko provincijai, bet ir visos Kanados darbininkams.

LAIVĄ LEVIATHAN PAVERS GEMBLERIŲ ĮSTAIGA

WASHINGTON, Rugp. 4.—Federalė valdžia planuoja atmokėti du milijonu dolerių United States laivų kompanijai už seną laivą Leviathan ir jį paversti "prekybininkų" marinu. Jis plaukiosiąs Pietų Amerikos pakraščiais ir bus kaip ir plaukiojančiu viešbučiu, kuriame susispies įvairūs gembleriai.

LENKIJOS MONARCHISTAI IEŠKO KARALIAUS

LONDON, Rugp. 4. — Daily Miror praneša, kad Varšuvoje įvyko lenkų monarchistų partijos susirinkimas, kuriame Lenkijos karaliumi numatė Anglijos karaliaus brolį, Kento kunigaikštį. Mat, kunigaikštienė paeina iš caro giminės, kuri valdė ir Lenkiją, tai negalį rasti tinkamesnio karaliaus.

ISPANIJA ĮTEIKĖ SKUNDĄ TAUTŲ LYGAI

MADRID, Rugp. 4.—Šiandien Valencijos valdžia įteikė Tautų Lygai apeliacijos aplikaciją, kurioje reikalauja prieš Ispanijos užpuolikus, Vokietiją ir Italiją, panaudoti pačios Tautų Lygos nustatytas sankcijas.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

PATAIKAVIMAS AGRESORIAMS TAIKOS NEAPSAUGOS

Kada Japonija užpuolė ant Mandžurijos, Tautų Lyga nesiėmė tinkamų žygių nubaudimui užpuolikės. Buvo aiškinama, kad naudojimas kokių nors griežtų priemonių gali būti priežastimi dar didesnių susikirtimų. Japonija pasigriebė tiek, kiek ji tuo laiku galėjo apžioti.

Už kiek laiko Italija užpuolė Etiopiją. Čia vėl iškilo klausimas suvaldyti agresorių. Bet ir šiuo sykiu Tautų Lyga atsisakė nuo tinkamų žygių. Tiesa, šiuo kartu sankcijos buvo panaudotos. Ir jos darė didelį spaudimą į Italijos fašistus. Jei jos būtų buvę tinkamai pravestos, būtų privertę Mussolinį pasitraukti iš Etiopijos. Tik gaila, kad jos nebuvo tinkamai panaudotos. Mat ir šiuo sykiu buvo aiškinama, kad bent koks griežtesnis išstojimas prieš Italiją gali būti priežastimi atviro susikirtimo su Italija. Taip ir paliko Etiopija bet užtarimo iš Tautų Sąjungos.

Bet ar išgelbėjo pasaulį nuo karo? Šiandien karas eina jau dviejose vietose. Vokietija ir Italija kariauja prieš Ispaniją. Japonija kariauja prieš Chiniją. Ispanijoj esą užmušta arti milijono žmonių. Chinijos karas dar nesenai prasidėjo, o ir tenai jau tūkstančiai išmuštų.

Už dvidešimties metų po to baisiojo karo pabaigos pasaulis stovi ant kranto kito karo, dar baisesnio karo. O vis tai delto, kad Tautų Lyga, kuri buvo suorganizuota po to basiojo karo, taikos išlaikymui, neatlieka savo pareigų. Didžiosios šalys, kaip Anglija ir Francija, kurios sudaro Tautų Sąjungos nugarkaulį, ne tik kad nesistengia sustiprinti Tautų Sąjungą, bet dar silpnina, ypatingai Anglija, kuri imperiškoj konferencijoj reikalavo, kad sankcijų punktas būtų išmestas iš Tautų Sąjungos sutarties.

Teisingai elgiasi prieškarinis ir priešfašistinis judėjimas statydamas klausimą kovos už privertimą demokratinių šalių paimti Ispanijos klausimą Tautų Sąjungoj ir išnagrinėti, kad suradus kaltininkus ir tinkamai nubaudus. O jais yra Mussolinis su Hitleriu. Tą kovą reikia remti visais galimais būdais.

KO NORIMA ATSIEKTI SU LAISVU KAMPELIU

Kaip jau visi skaitytojai patėmyjote, Liaudies Balse pasirodė dar vienas skyrius—Laisvas Kampelis. Kadangi tą skyrių įvedant nebuvo duodama jokio paaiškinimo apie jo tikslą, todel tenka tą padaryti dabar, nes atrodo, kad kai kurie skaitytojai nesuprato to skyriaus tikslo.

Visiems Liaudies Balso skaitytojams aišku, kad Kanadoj yra tik vienas lietuviškas laikraštis. Tačiau mes gerai žinome, kad tarpe Kanados lietuvių yra skirtingų nuomonių daugeliu klausimų. Tos nuomonės išreiškiamos per organizacijas, kurių mes turime visą eilę. Teisybė, jos kartais neatstovauja vienos minties, tačiau maž daug jos turi daugumą vienos kurios nors minties narių, kurie nusveria tos organizacijos nusistatymą. Tokiu būdu, vienam laikraščiui esant, ne visų minčių Kanados lietuviai turi progą naudotis šiuo laikraščiu.

Prie to, kas jau viršuj pasakyta, mes turime dabar tokį laikotarpį, kuris užimtas įvairiomis diskusijomis labai svarbiais visuomeniniais klausimais, kurie lygiai liečia visas sroves darbo žmonių klasėj. Tų klausimų vienodas supratimas šiandien turi milžiniškos reikšmės visų darbo žmonių likimui. Pavyzdžiui, liaudies fronto valdžios klausimo išsiaiškinimas, trockizmo klausimo išsiaiškinimas ir daugelio kitų pasaulinės reikšmės klausimų išsiaiškinimas šiandien sudaro didelę svarbą ne tik darbo žmonėms, bet ir visiems progreso mylėtojams.

Kad padėti toms įvairioms nuomonėms susivienodinti, kad padėti Kanados lietuviams išsiaiškint visus skirtingus supratimus, Liaudies Balsas, kaipo vienintėlis Kanados lietuvių laikraštis, įveda tokį skyrių, kur bus leidžiama vesti diskusijas įvairiais klausimais. Tik prašomi nenaudoti negražios kalbos, užgauliojimų. Skyrius įvedamas ne kandžiojimuisi, bet rimtoms diskusijoms, tikslu padėti Kanados lietuviams prieiti prie dar didesnio draugiškumo ir bendradarbiavimo.

Diskusijose turi dalyvauti ne tik "eiliniai" nariai, skaitytojai. Vadovaujanti draugai ir draugės taipgi turi dalyvauti. Ypatingai reikalingas kiekvieno draugo ar draugės dalyvavimas diskusijose todel, kad tos diskusijos suteiks Kanados lietuviams daug medžiagos.

Draugas Zostautas klysta smerkdamas redakciją už patalpinimą straipsnelio, kuriame buvo išreikštos trockistinės mintys, Trockizmo nepaslėpsi. Jis savo propagandą gali skleisti per kitą spaudą. Mūsų spaudoj reikia pasakyti ne tik tą, kad trockistai yra fašizmo talkininkai, bet tą, kaip jie talkininkauja, kaip jie puola komunistus ir liaudies frontą. Tik žinodami trockistų "teorijas" darbininkai galės atskirti trockistus nuo tikrų revoliucinių darbininkų. Bet tokiu griežtu pasmerkimu, kaip Zostautas smerkia Ontarijos Pilietį, trockizmo nenugalėsime. Reikia kritikuoti, nurodyti jo žalingumą. Faktas, kad tos apylinkės lietuviai nieko blogo tame straipsnelyje nerado, rodo, jog trockistų propaganda daugumai lietuvių nežinoma. Labai gerai Zostautas pasielgė sušaukdamas susirinkimą apdiskusavimui to straipsnio. Tą turėtų padaryti ir kitos kolonijos. Prirodymui to straipsnio klaidingumo šiandien faktų netrūksta. Tam medžiagos yra ir tam pačiam Liaudies Balse ir kitoj literatūroj.

KAIP NEKURIE SOCIALISTAI KOVOJA "PRIEŠ" FAŠIZMĄ

Kartais girdėti darbininkus stebintis, kodel nekurie socialistų vadai, pavyzdžiui CCF vadai Kanadoj, taip priešingi liaudies frontui, kuris jau prirodė savo sekmingumą kovoje prieš fašizmą. Teisybė, kartais sunku įsivaizdinti, kodel jie priešingi. Bet kartais jie savo elgėsiais iškelia viršun tas priežastis, kurios pastato juos prieš liaudies frontą. Štai vienas pavyzdis.

Aną sąvaitę Winnipege įvyko nacionalė CCF konvencija, kurioj dalyvavo visi didieji CCF vadai. Ir štai kas atsitiko su dviemis iš tų vadų: kada vienas iš delegatų įnešė pataisą prie rezoliucijos, reikalaujančios parduoti Ispanijos valdžiai ginklus, McInnis ir McNeil balsavo prieš priėmimą tos pataisos. Ir ko gi ta pataisa reikalavo? **Nepripažinti tokių pat teisių Frankui, Ispanijos liaudies skerdikui,** Kitais žodžiais tariant, jie tokiu savo išstojimu pasisakė už tai, kad ir Frankui parduoti ginklus ir amuniciją, kad būtų kuo kariauti prieš Ispanijos liaudį. Juk kada Frankas neturės ginklų, tai kuogi jis kariaus.

Tas įvykis aiškiai parodo, kaip tie vadai kovoja "prieš" fašizmą. Fašistai jiems nieku nesiskiria nuo liaudies. Jei parduoti ginklus liaudies valdžiai, tai ir fašistų valdžiai. Tokia supuvus jų demokratija ir veda juos prie to, kad nemato reikalo kovoti prieš fašizmą. Ir kaip gi tu kovosi, kad ir jis turi turėti vietos po demokratijos sparnu.

Nelaimė Patiko Draugą J. Matejūną

LACHINE, QUE. — Šiomis dienomis sutiko nelaimė draugą J. Matėjūną. Jam bedirbant Dominion Brich dirbtuvėj sulaužė dešinę koją. Nelaimė įvyko del nežmoniško skubinimo. Draugas Matejūnas yra Liaudies Balso skaitytojas ir rėmėjas.

Šioje dirbtuvėj bosai tveria uniją, tad darbininkai turi atminti, kad kompanijos unija kovos prieš darbininkus. Už tad nei vienas lachinietis neprivalo jon stoti, o visi kaip vienas rašytis į CIO tveriamą uniją, nes tik ji kovos už tiesą ir sulaikys nuo nelaimių, kurią patiko ir mūsų draugas Matejūnas.

M. S. Z.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Pirma Konfiskavo, o Paskui Pardavinėjo

Prieš fašistų užviešpatavimą Vokietijoj buvo apie 100 rašytojų daug maž pasauliniai žinomų.

Iš jų šiandien tik 12-ka tebegyvena Vokietijoj. Kiti visi pabėgo užsieniuosna.

Jų turtai konfiskuoti, tūliems ir pilietybės teisės atimtos.

Atsimenat, kai Hitleris degino žymiausiųjų autorių knygas?

Dabar sužinotina, kad jis tik mažą dalį konfiskuotų knygų sudegino. Kitas Hitleris išgabeno užsieniuosna, atidarė ten (per savo agentus) knygų sankrovas ir pardavinėjo vokiškai skaitantiems žmonėms.

Veikalų autoriai jokio atlyginimo už tai negavo—visus pinigus suėdė naziai. O knygos buvo pardavinėjamos žemiau normališkų kainų, kad negalėtų stoti į konkurenciją privatiškos knygų leidyklos.

Šiuos biaurius darbus iškėlė aikštėn Lion Feuchwanger, žymus vokiečių rašytojas, dabar gyvenas Francijoj.—**R. Mizara,** Laisvėj.

* * * * *

Kaip Lietuvos Sportininkai Laimėjo Rungtynes

Lietuvos sportininkai Rygoj laimėjo Europos krepšiasvydžio čiampionatą.

Kauno fašistai betgi norėjo nuslėpti faktą, kad tas laimėjimas vyriausia priklausė amerikiečiam lietuviam sportininkam, kurie tose Rygos rungtynėse dalyvavo.

Fašistai, mat, norėjo parodyti, kad kultūros kilimas Lietuvoj galimas ir jiems viešpataujant.

Bet štai tiem patiem sportininkam atvykus Amerikon, Ciceroj juos suplėkė komanda sportininkų grynai susidėjusi iš amerikos lietuvių.

Rygos lenktynėse Lietuvos sportininkų komanda galėjo sumušti Mussolinio fašizmo užguitus italus tik būdama atskiesta laisvais Amerikos lietuviais sportininkais.

Bet kai Smetonos užuitiem Lietuvos sportininkam reikėjo susiremti su komanda susidėjusia vien tik iš laisvų Amerikos lietuvių sportininkų—tai ir prakišo rungtynes. Vadinasi, vergai prieš laisvuosius nepasistato.

Mums gaila tų jaunų Lietuvos vaikinų, kurie Ciceroj paliko savo garbę. Bet tegul jie žino, kad už tai kaltė krinta ant Lietuvos fašistų. Jie savo nuožmia priespauda ne tik sportininkus nustelbė, bet ir visą Lietuvą bejėge pavertė.—**H. Jagminas,** Vilnyj.

* * * * *

Kaip Amerikiečiai Priima Lietuvos Sportininkus

Be galo prastai klojasi Lietuvos "sportininkų" misijai. Pittsburghe ir Chicagoj lietuviai juos visai ignoravo.

Dalykai tame, kad jie neatstovauja Lietuvos sporto organizacijų. Juos atsiuntė Smetonos valdžia pasireklamavimo tikslams. Tai puikiai supranta Amerikos lietuviai.

O dar blogiau su finansine šios misijos puse. Smetoninin-kų "Sandara," kuri žadėjo pajudinti visą Ameriką, kai pribus svečiai iš Lietuvos, dabar gailiomis ašaromis verkia, kad Chicagoj sportininkai pridarė keturis tūkstančius ir penkis šimtus dolerių nuostolių! Taip vadinama "aviacijos diena," sako "Sandara," davė $4,000 nuostolių, o suruoštas "basketball" žaidimas $500.

Kas padengs šiuos nuostolius?

Kas kita, jei Lietuva būtų laisva šalis, jei čion būtų atsiuntę atstovus laisvo sporto organizacijos. Būtų desėtkai tūkstančių amerikiečių lietuvių ėję ir juos sveiknę. Jų geros valios misiją būtų karštai parėmus mūsų progresyviškoji visuomenė.

Jei tie jaunuoliai, kuriuos čionai Smetona atsiuntė, turi šiek tiek politinio senso, tai parvykę Lietuvon turėtų papasakoti savo broliams, jei ne viešai, tai nors slaptai, kad Amerikos lietuviai Smetonos režimo neapkenčia iš tikros širdies. Kas tik surišta su smetonizmu, to Amerikos lietuviai kratosi, kaip kokios pavietrės.—**A. B.,** Laisvėj.

SAN FRANCISCO, Rugpiūčio 3.—Uosto darbininkai pusei valandos sulaikė visą judėjimą, protestuodami prieš fašistinę intervenciją Ispanijon ir persekiojimą unijų.

IŠ TURČIŲ GYVENIMO —A. REDFIELD

"Aš bijau, kad iš jo nebus toks geras darbininkų išnaudotojas, kaip jo tėvas."

APIE KANADĄ IR JOS LIETUVIUS BROŠIŪROS ĮŠLEIDIMO REIKALU

Kanada yra pati didžiausia valstybė visoj Amerikoj, tačiau lietuvių literatūroj iki šiol ji lyg ir užmirštas kraštas. Niekur negalima gauti lietuvių kalboj nė mažiausios brošiūrėlės, kurioj būtų nors dalinai nušviestas šios šalies ekonominis bei kultūrinis gyvenimas. Jeigu ne Liaudies Balsas, kuris rašo įvairiais Kanados klausimais, tai Kanada lietuviams literatūroje būtų tik tiek žinoma, kaip bent kuri Pacifiko vandenyno sala. Lietuvos laikraščiai apie Kanadą beveik nieko nerašo, išskyrus trumpus pranešimus, kad čia gyvena keli tūkstančiai lietuvių. Suvienytų Valstijų lietuviai apie Kanadą irgi mažai žino. Tad nė nuostabu, jog ir daugelis artimų Kanadai lietuvių kolonijų apie Kanadą mažai supratimo turi. Na, o aiškesnį supratimą gali gauti ne iš kur kitur, o tik iš tuo klausimu išleistų knygų ar brošiūrų.

Nors laikraštyje telpa ekonominiais ir kultūriniais Kanados klausimais daug geros medžiagos, bet kad ir daugiausia pasiryžę Kanados gyvenimą sekti žmogus laikraščio netaupo ir tos žinios dalinai išsisklaido iš atminties. Siaurai apskelbtą visišką apie Kanadą ir jos lietuvius vaizdą galima būtų gauti tik iš brošiūros, kurios išleidimas yra gyvu reikalu. Nes iki šiol neturime pastovaus dokumento, kuris apibudintų Kanados teritorijos geografinę, ekonominę ir kultūrinę padėtį. Neturime dokumento, kuriame atsispindėtų kaip per 50 paskutinių metų milžiniškai išaugo ir susmuko garsusis Kanadoj javų ūkis. Neturime dokumento, kuriame būtų užrekorduota į Kanadą pirmoji lietuvių imigracija, jos draugijinis ir kultūrinis koncentravimasis iki persiliejimo į politinį veikimą. Tai vis trūkumas dokumento, kuriame rastųsi į virš paminėtus klausimus atsakymai. Tokiu dokumentu būtų šiuo klausimu parašyta brošiūra.

Apie brošiūos išleidimą jau senai kalbama. Juk laukia jos senai ne tik Kanados lietuviai, bet ir Suvienytų Valstijų lietuviai. Tam laikas jau senai pribrendo. O niekur neteko girdėtis, kad kas griebtųsi už tokio darbo. Ir negalima tikėtis, kad kas iš šalies šį darbą atliktų; jį turi atlikti patys Kanados lietuviai. Jėgų pas mus yra užtektinai, tik reikalas jas sukencentruoti ir pradėti darbą. Bendram Kanados vaizdui apibudinti yra pakankamai literatūros anglų kalba. Stoka tik žinių apie pačių lietuvių įsikūrimą ir kultūrinio veikimo plėtojimąsi. Bet šias žinias gali suteikti visų lietuvių kolonijų lietuviai.

Iš kiekvienos kolonijos yra pageidaujamos šios žinios:

1) Kiek lietuvių gyvena kolonijoj?

2) Kuo užsiima ir kokiose ekonominėse sąlygose gyvena?

3) Kas pirmasis apsigyveno kolonijoj ir ant kiek per tą laikotarpį gyvenimo sąlygos pasikeitė?

4) Kas pirmasis pradėjo rūpintis lietuviškos organizacijos įsteigimu? Jei įsteigė organizaciją, kokios formos ir pažiūrų, ir kokios dabar tos organizacijos politinės pažiūros?

5) Kiek pasidarbavo toji organizacija ir kokiems tikslams?

Šios žinios reikalingos apibudinimui visapusiško miestų ir miestelių lietuvių gyvenimo. Tačiau negali būti pamirštas miškų ir farmų darbininkų gyvenimas. Dirbantieji miškuose ir ant farmų turi pažymėti, kokiose sąlygose ir per kiek metų jiems ten teko dirbti. Kiek kartų teko keisti gyvenamą vietą ir kiek mylių nuvažiuoti vogčiomis prekiniais traukiniais ar užsimokant už transportaciją?

Ši sritis būtų gana įdomi, nes yra žinių, kad farmų ir miškų darbininkai lietuviai beieškodami darbų prekiniais traukiniais yra nuvažiavę po virš 10,000 mylių. Todel įdomu žinoti, kas buvo rekordistu. O tokių žinių net per daug randasi pas kiekvieną ant farmų ir miškuose dirbantį lietuvį. Jis turi atsiminimų ne tik iš savo, bet ir iš savo draugų kelionių. Todel rašydamas privalo pažymėti su kiek lietuvių tokiose kelionėse jam teko susidurti. Iš tokių žinių gautume vaizdą kiek lietuvių imigruoja po milžiniškus Kanados plotus ir sudarytų gana įdomų brošiūros skyrių.

Taipgi yra žinoma, kad keliose vietose buvo apsigyvenę po keletą lietuvių ir pradėję steigti lietuvių farmerių kolonijas, bet vėliau apleido ir persikėlė į miestus ar kitur. Gera būt, kad gyvenę tose kolonijose lietuviai aprašytų kokios ten buvo sąlygos ir kokios priežastys juos privertė tas vietas apleisti.

Kiek iki šiol žinoma, tai virš šimto Kanados lietuvių dirba aukso kasyklose, apie 300 nikelio kasyklose ir apie 200 anglių kasyklose, tad negalima apleisti neparašius ir apie šių lietuvių gyvenimą.

Trumpai tariant, brošiūros tikslas nušviesti pačią Kanadą, joje gyvenančių lietuvių ekonomines, kultūrines ir politines sąlygas. Todel kreipiamės į visas Kanados lietuvių draugijas ir pavienius lietuvius, pranešdami, kad tokia brošiūra jau yra ruošiama ir bus išleista šiais metais. Brošiūra, kuri, manoma, bus ne visai maža, išleis Liaudies Balsas. Manoma išleisti labai prieinama kaina.

Tačiau turi būt aišku, kad kaip nė vienos šalies apibudinimas neįmanomas be visų talkos, taip ir Kanados lietuvių gyvenimo apibudinimas vienam asmeniui neįmanomas. Todel kreipiamės į visus draugus, kad laiką neatidėliodami griebtumėtės už plunksnos ir rašytumėt iš savo gyvenimo, ar iš kolonijos gyvenimo, paliesdami virš minėtus klausimus. Suprantama, kad aprašymai bus tinkamai sutvarkyti ir kiekviena žinia bus panaudota į atatinkamą skyrių, tad aprašymai gana lengvai įvykdomi. Žinoma, kad rašantieji brošiūrai žinias turi vengti nors ir mažiausių perdėjimų, virš visako turi stovėti tiesa.

Pasekmingesniam darbo atlikimui pageidaujama, kad organizacijos išrinktų savo komisijas žinių surinkimui, o kur nesiranda organizacijų, gal patys aktyvieji draugai pasitartų ir surinktų žinias apie savo kolonijas. O kur nėra nei organizacijų, nei su kuo pasitarti, ten kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga tą darbą atlikti. Todel draugai turi iš kalno atminti, kad jei liks netinkamai apibudinta bent kuri organizacija, kolonija ar kurio užsiėmimo šaka, tai bus ne leidėjų kaltė, bet pačių draugų.

Visas žinias siųskite Liaudies Balso antrašu, M. Guobai.

TRUMPA SĄVAITINĖ APŽVALGA ĮVYKIŲ VISAME PASAULYJE IR KANADOJE

Kaip matyti, tai šiuo laiku japonams apsidirbti su chinais nebus taip lengva. Čiang Kaišekas, kuris visuomet pataikaudavo, šiuo kartu pareiškė, kad Chinija kovos iki paskutinio vyro.

Sako, kad Čiang Kaišekas susitaręs su Raudonąja Armija bendrai kovoti prieš užpuolikus. Raudonoji Armija būsianti prijungta prie Chinijos armijos.

Pirmieji mūšiai taipgi parodo, kad chinai gali laikytis. Paėmimas 300 japonų orlaivių yra dideliu smūgiu japonams.

* * * * *

Desperatiškos Franko kontrofenzyvos visai susmuko. O jos labai daug Frankui kainavo. Sako, kad amunicijos sunaudojo už $15,000,000. Šale to, jis neteko 100 orlaivių ir arti 30,000 vyrų.

Žinoma, atmušimas tokių didelių užpuolimų brangiai kainavo ir liaudies valdžiai, bet žymiai mažiau. Lojalistai netekę 20 orlaivių, Aišku, kad ant tiek mažiau neteko ir vyrų.

Frankas dabar ieškąs silpnesnės vietos. Mat kai kiek pasivaro pirmyn, tai jo fašistai kiek geriau jaučiasi. Prie Madrido jie visada gauna į kaktą, o paskui tas atsiliepia po visą teritoriją.

* * * * *

Iš Sovietų Sąjungos praneša, kad šiemet Sovietų Sąjungoj labai geras derlius. Geresnis derlius net ir už 1934 metų derlių, kuris buvo nepaprastai geras.

Turint mintyje, kad šiemet buvo daugiau užsėta, galima pasakyti, kad Sovietuose duonos šiais metais bus dar daugiau, negu bile kada.

* * * * *

Vienas nazių karo mašinos pulkininkas buvo pasiųstas į vieną ginklų fabriką su pranešimu apie Vokietijai gręsiantį pavojų.

Minėtas pulkininkas agitavo darbininkus, kad jie daugiau remtų Vokietijos apsiginklavimą. Girdi, Sovietų Sąjunga turi šimtus tūkstančių parašiutistų, kurie gali atskristi ir nusileisti mūsų šalyje.

Sovietų Sąjungos oro jėgos baugina visus liaudies priešus.

* * * * *

Naujienoms vėl iškrito gailios ašaros. Iš Vilniaus Žodžio sužinoję, kad Stasys Matulaitis esąs suimtas.

Kadangi Naujienos buvo suėmę ir daugiau tokių, kurie paskui atsiliepė ir smarkiai susarmatyjo Naujienas, galimas daiktas, kad ir dabar taip bus.

Bet jei ir teisybė, tai nėra ko čia stebėtis. Nežiūrint kas būtų, Matulaitis, ar kas kitas, jei sugautas dirbant priešo naudai, nieko kito negali tikėtis, kaip tik arešto ir bausmės.

* * * * *

Sako Toronto Globe and Mail smarkiai susirūpino savo likimu. Užatakavęs darbininkų judėjimą, minėtas laikraštis greitai pajutęs boikotą. Dabar jis nuostolių turįs po $5,000 į sąvaitę.

* * * * *

Pereitą sąvaitę dienrašty Clarion tilpo pranešimas, kad Anglijos laivai sugavo vokišką submariną Portlando pakraštyje laike manievrų kelios sąvaitės atgal.

Vienas laivyno komandierius pastebėjęs submarino nosį ir įsakęs iškilti į viršų, bet nazių submarinas nėręs gilyn. Tik numetus keletą bombų į vandenį submarinas iškilęs.

Kai kas mano, kad submarino tikslas buvo paskandinti Anglijos laivą ir paskui bėdą sumesti ant lojalistų, kad nustatyti Angliją prieš Ispanijos valdžią.

* * * * *

Pereitą sąvaitę sukako 21 metai, kaip Tom Mooney ir Warren Billings, Suvienytų Valstijų darbininkų vadai, sėdi kalėjime.

Teismo buvo pripažinta, kad Mooney ir Billings buvo nekalti tame, už ką juos įkalino, tačiau nepaleidžia ir tiek.

Tai toks kapitalistinis teisingumas.

* * * * *

A. A. MacLeod, Kanadiškos Lygos prieš Karą ir Fašizmą pirmininkas, tik sugrįžęs iš Ispanijos, sako, kad iki 1938 metų pradžios Ispanijos armija bus gerai lavinta ir pasieks 1,000,000 vyrų skaičiaus.

Lūpų dažų ir kiti kosmetikos fabrikai paversti į amunicijos ir ginklų fabrikus. Vienas fabrikas pagamįnąs po vieną orlaivį kasdien.

Kaip atrodo, tai fašizmas niekad negalės nukariauti liaudiškos Ispanijos.

* * * * *

Pereitą sąvaitę lankėsi Vladivostoko uoste Suvienytų Valstijų kruizeris Augusta ir trys torpėdiniai laivai.

Sovietų laivynas ir Vladivostoko miesto gyventojai svečius gana iškilmingai pasitiko.

Viso pasaulio spauda tą įvykį pažymėjo kaip ženklą šių dviejų šalių draugiškumo.

* * * * *

Sovietų Sąjunga užbaigė antrą penkmetinį planą gana pasekmingai. Užsibrėžti darbai atlikti, nežiūrint, kad trockistai sabotažninkai žymiai trukdė.

Trečias penkmetinis planas produkciją Sovietų Sąjungoj žymiai pakels. Pavyzdžiui, Molotovo vardo automobilių fabrikas per trečią penkmetinį planą gamins 500,000 automobilių į metus. 1936 metais pagamino tik 86,000.

Dabar Maskvoj yra 230,000 radio priimtuvų, o per trečią penkmetį planą tas skaičius pasieks 1,000,000 radio priimtuvų.

* * * * *

Toronto Star korespondentas Lodone buvo informuotas, kad torontietis trockistas Levine Krehm, necionalinis trockistų sekretorius, buvo papuolęs į Ispanijos liaudies valdžios rankas ir patupdytas į kalėjimą. Kalėjime per 11 dienų badavęs ir po to išvežtas į ligoninę. Jis buvo suimtas su kitais 21 trockistu už kalbėjimą per radio anglų kalboje prieš liaudies valdžią. Tačiau prieš tris sąvaites buvo išvytas iš Ispanijos.

Kiti pranešimai sako, kad ir dabar jis randasi Barcelonos ligoninėj. O jo draugai, torontiečiai, tvirtina, kad jau gavę atvirutę iš Marseilles, Francijos.

Reiškia, Toronto trockistams ne laike Pirmosios Gegužės Queens parke iš orlaivio mėtyti lapelius, šaukiančius: "Šalin Valencijos valdžia."

Kas kita su komunistais, kiek jų nuvyko ginti Ispanijos žmonių laisvę, visi laikomi didelėj pagarboj ir nė vieno neprisiėjo išvyti. Iš to tik ir matosi, kam tarnauja trockistai. Tačiau iki šiol visgi randasi žmonių, kurie neva linki Ispanijos liaudžiai pergalės, bet tuo pačiu laiku gina trockistus ir reikalauja jiems demokratijos. Vadinasi, Ispanijos liaudies valdžia, kuri susideda iš socialistų, komunistų, respublikiečių ir anarchistų, eina prieš tokių asmenų "demokratiškus" siekius ir neduoda visokiems fašistų agentams varyti žalingą darbą.

* * *

Liepos 29 dieną Suvienytų Valstijų kongrese, Vašingtone, senatorius Lewis įnešė sumanymą, kad būtų sunacionalizuota medikalinė profesija.

Jo patiektoj rezoliucijoj reikalaujama, kad visi Suvienytų Valstijų gydytojai ir surgikai būtų padaryti šalies valdininkais, kurie teiktų medicinos pagelbą ir neturtingiems. Už tą darbą gydytojams turėtų apmokėti socialinio užtikrinimo valdyba.

Del neturtingųjų toks įstatymas būtų neblogas.

* * * * *

Liepos 30 dieną Ispanijos dvi didžiausios darbininkų unijos, socialistų ir sindikalistų, pasirašė tarpusavinę sutartį, kurioje pasižadėjo viena kitos bereikalo nekritikuoti, neužpuldinėti idėjų, išskyrus draugiškus nurodymus, leisti darbininkams pasirinkti, kad kuriai unijai jie simpatizuoja, laisvai galėtų stoti. Tačiau, jei iš kurios unijos narys bus išmestas, tai kita unija jo nepriims į savo eiles. Šis susitarimas skaitomas didelės reikšmės, nes suartins darbininkus prie didesnės vienybės ir liaudies valdžios siekiamų tikslų. Taigi, tarp unijų bus palaikoma tampriausia kooperacija.

Tai pamoka ir kitų šalių unijoms, kad visur darbininkų tikslai yra vienoki ir jų siekti reikia visiems bendrai.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Vaizdas iš pasitikimo šiaurės ekspedicijos dalyvių, kada jie sugrįžo Maskvon. Prof. Schmidtas ir jo bendradarbiai buvo apipilti gėlėmis ir popierėliais, vykstant jiems Gorkio gatvė.

KETURIŲ MOKSLININKŲ UŽDUOTIS ANT ŠIAURĖS AŠGALIO

Nusilcidimas ant šiaurės ašigalio akademiko Smidto vedamos Sovietų ekspedicijos sukėlė visuotiną nusistebėjimą. Sistematiškai suplanuotas Smidto ekspedicijos būdas padarė galimybę skraidyti iš kontinento į šiaurės ašigalį neužginčijamai ir lengvai. Žmonės, kurie turi mažai žinojimo apie tokių skraidymų smulkmenas, gal neįsivaizdina, kokį milžinišką darbą atliko ši ekspedicija, kurios pasisekimai parodo didžiai reikšmingus Sovietų mokslo atsiekimus geografijos, geofizikos ir aviacijos tyrinėjimuos.

Dabar kyla klausimas, ko toliau galima laukti iš šių pažymėtinų atsiekimų? Kokia yra pirmutinė ekspedicijos užduotis ir kaip Sovietų geofizikų darbai bus surišti su dabar ant šiaurės ašigalio gyvenančiais keturiais tyrinėtojais?

Viena iš daugiausia interesingiausių užduočių, tai matavimas ir studijavimas Arktikos vandenyno gilumo. Senas mokslininkų supratimas, būk šiaurės srityse vandenynas yra sėklus, dabar jau turi būt panaikintas. Dabar jau galima tvirtinti, kad tam tikrose Arktiko vandenyno dalyse dugnas randasi už 4,000 metrų. Mūsų polarinė grupė ji išmatuos kiek tik galima. Šis darbas suteiks visišką paveikslą apie Arktiko vandenyno gilumą, iš pagrindų perkeis buvusias nuomones apie polarinių plotų charakterį ir procesus.

Antroji pagrindinė užduotis, tai studijavimas virš Arktiko vandenyno esančių oro srovių ir temperatūros. Ši problema yra milžiniškos reikšmės navigacijai ir tuo pačiu laiku turi didelę mokslinę reikšmę.

Oro srovės, esančios Arktiko vandenyne, dalinai kaimyniškos šiaurės ašigaliui, buvo truputį studijuojamos. Niekam nėra abejonės, kad šios srovės atplaukia į Arktiko vandenyną iš Atlanto vandenyno. Šių srovių atydus išstudijavimas bus didelės svarbos ne tik atidengimui ant viso žemės gabalo būsimų srovių pasikeitimų, bet taipgi, jei mes žinosime šių srovių temperatūrą, gal mes galėsime pastoti šaltoms srovėms kelią, priverčiant jas nutekėti kita kryptimi. Tokiu būdu mes galėsime pakeisti klimatą pajūrio plotuose prieš gamtos norą, kas turi svarbią reikšmę del tolimosios šiaurės.

Visas šis darbas bus plačiai naudojamas išvystymui šiaurės vandenyse kelių ir studijavimui klimato arktiškuose pakraščiuose. Šale teoretinės svarbos, šios ekspedicijos darbas turi ir praktikinės reikšmės socialistinei konstrukcijai.

Vandenynuose vandens judėjimas—okeaniškos srovės—yra labai tampriai susirišęs su oro judėjimo srovėmis. Yra žinoma, pavyzdžiui, kad Golfštromo srovė, kuri nuo Amerikos pakraščių neša šiltą vandenį link Europos pakraščių, paeina nuo oro judėjimo, einančio ta pačia kryptimi. Šis nepaliaujamas vėjas, kuris pučia per vandenyną, yra svarbiu faktorium apskaičiavimui oro ant Europos kontinento. Ciklonai, kurie pasireiškia Atlante, dažniausia prie ledo kalnų, yra nešami oro srovių link Europos aiškiai apsklembtomis kryptimis. Šis duoda galimybę apskaičiuoti būsimąjį orą.

Visos Arktiko vandenyno oro srovės, ypatingai esančios netoli ašigalio, iki šiam laikui pasiliko neištirtos. Todel sistematiški ir tikri ištyrimai, kur link pučia vėjai iš Arktiko vandenyno, nuo kokių atvėsimų ir sušilimų jie gimsta, turi milžiniškos svarbos.

Studijavimas oro srovių ir spaudimo Arktiko rajonuose Sovietų Sąjungos vidurinių dalių meteorologams suteiks neįkainuojamos medžiagos, iš kurios galės nustatyti koks bus oras.

Šios dvi užduotys yra neatskiriamai susijungę. Sovietų Sąjungos geofizikai naudosis iš ašigalio gaunamomis tyrinėtojų informacijomis.

Šale virš paminėtų studijų yra labai svarbus studijavimas ledynuotam vandenyne esančių gyvūnų. Tai biologinė problema, kuri šiaurės ašigalio kaimyniškose srityse iki šiol dar neišrišta. Mūsų polarinė ekspedicija su ja susitikus ir su dideliu atsidavimu darbuojasi šia krypčia.

Taipgi didžiai interesingi tyrinėjimai bus ant šiaurės ašigalio pasirodančios pašvaistės ir magnetinių šturmų, kuriuos pagimdo šiaurės pašvaistė. Tas nebuvo ištyrinėta praeity, o paliekama viena iš didžiųjų uždavinių mūsų ekspedicijai. Remiantis moderniškomis pažvalgomis, šiaurės pašvaistė atstovauja elektros išsituštinimą iš atmosferos aukštutinių sluogsnių į žemę. Dalelės, pripildytos negatyve elektra, saulės spindulių spaudimo pajėgos atnešamos nuo saulės prie žemės, ties šiaurės ašigaliu susitinka su kitos rūšies elektra ir pagimdo jos išsituštinimus.

Šioje srityje daug pasidarbuos polarinė ekspedicija.

Akademikas **P. P. Lazarev**

ANGLIJOJ KASMET APLEIDŽIA KAIMUS 25,000 ŽMONIŲ

Anglijos agrikultūros propagandistai, lordai Lymington ir Beaverbrook, žurnalistui Halton'ui pareiškė, kad Anglijos agrikultūra yra pavojuje. Ypatingai dabartiniais laikais, kuomet smarkiai dirba karui reikalingus dalykus, daugelis farmerių apleidžia savo ūkius ir eina darbų ieškoti į fabrikus. Jų apskaitliavimu, kas metai nuo ūkių į miestus subėga po 25,000 žmonių. Bendrai imant, dabartiniu metu Anglijos ūkiuos būtų galima apgyvendinti mažiausia milijoną žmonių, jeigu būtų į žemės ūkį žiūrima kaipo į valstietiją, o ne kaip į kviečių mainas. To pasekmėje net netoli Londono yra desėtkai apleistų ir apaugusių dykomis žolėmis farmų.

Taipgi smarkiai liesėjanti ir žemė. To priežastis esanti, kad Anglija, kaipo industrinis kraštas, javus, sviestą importuojanti iš kitų šalių, delko mažėją galvijų kaiminės ir nesiranda mėšlo, jai patręšti. Kur tręšiama dirbtinoms trąšoms, o ne mėšlu, ten auga mažesnės vertės javai.

Sako Anglijos mokslininkai padarė bandymus su kviečiais, augusiais ant mėšlų patręštų dirvų ir augusiais ant dirbtinų trąšų. Gavosi labai blogi rezultatai. Maitinamos žiurkės ant mėšlo augusiais kviečiais nuolatos tarpusios, o maitinamos ant dirbtinų trąšų augusiais kviečiais labai mažai tarpusios. Galų gale pripažinta, kad antrieji kviečiai žiurkėms maitinti buvo netinkami. O Anglijoje dabartiniu metu duodama daug trąšų, bet mažai mėšlo, nes į farmas žiūrima ne kaip į tikrą valstietiją, o kaip į kviečių mainas.

Farmų darbininkams algos yra du kart mažesnės, negu industrinių darbininkų, todel kaip kur negaunama ir darbininkų. Sako, tekę žurnalistui matyti vieną farmerį, kuris paliko 200 akrų farmą, nes negavo darbininkų. Priežastis ta, kad darbininkai nuėjo dirbti prie budavojimo aerodromų. Tokių reiškinių esama labai daug. Tas veda Anglijos agrikultūros žinovus prie rimtų susirūpinimų. Jeigu būsią taip ilgiau, tai Anglijai karo metu gręs rimtas maisto pavojus. Todel kaip kurių agrikultūristų nuomonė yra, kad reikia ant užsienio maisto uždėti didelius muitus, tada pabrangs Anglijoj maisto produktai ir daugelis darbininkų mesis į farmas, kaipo į naudingą užsiėmimą. Tačiau toks pasielgimas būtų tragiškas. Jis paliestų apie 15 milijonų darbininkų šeimų narių ir pačius bankierius, kurie turi įdėję į Naujosios Zelandijos, Argentinos ir kitų šalių pelningus ūkius didelius kapitalus.

Dar viena bloga ypatybė Anglijos ūkyje yra ta, kad auginant ant apleistos žemės gyvulius ir javus, gyvuliai ir javai gauna visokių ligų, kas daugiau didina pavojų.

Apskritai imant, Anglijos agrikultūrinė padėtis yra apgailėtina. Užtektų karo metu atkirsti jos susisiekimą su Amerika ir Afrika, kad šalyje prasidėtų didelis badas. Iš visos fašistų politikos matosi, kad ateities kare jie mėgins tai padaryti.

Rumunijos karalius Karolis (dešinėj) ir Lenkijos prezidentas Mocickis važiuoja Bukarešto gatvėmis. Sakoma, kad jie kalbėjo apie Jugoslavijos-Hungarijos ir Bulgarijos bloką, kurį Mussolinis nori pasigriebti po savo vadovybe. Mussolinio, Hitlerio ir jų talkininkų blokavimasis sudaro didelį pavojų Rumunijai ir Čekoslavakijai.

MOTERYS BUČIUODAMOS VYRUS PAKELIA VIENĄ KOJĄ

Toronto geležinkelio stoties tarnautojas, kuris per ilgus metus daro tvarką ten kur susitinka atvykę keleiviai su jų laukiančiais, spaudos atstovams pareiškė, kad jis didelę savo gyvenimo dalį praleidžia kur kartojasi įvairūs bučkiai ir jis tapęs bučkių žinovu. Jo saugojami asmenys, nekreipdami į jį jokios atydos, bučiuojasi ir bučiuojasi. O tų bučkių būna trumpų ir ilgų.

Devyni iš kiekvienos dešimties ateinančių pasitikti būna priešingosios lyties. Kaip kurie bučiuoja į veidus, o kiti stačiai į lūpas. Bučkiai užtrunka vidutiniai apie 5 sekundes, bet yra ir tokių, kurie labai ilgai užsitęsia. Sako vienas vaikinas sąvaitės gale parvažiuoja iš Buffalo, jį sutinkanti mergina. Jis visuomet pirmutinis iš traukinio atbėga ir judviejų bučkiai užsitęsia net pusantros minutės.

Bučiuodamiesi žmonės dažniausia susijaudina ir tarnautojas to reikšmę gerai žinąs, bet vieno dalyko negalįs ištirti ir iki šiol jam esą neaišku, delko moterys bučiuodamos vyrus visuomet pakelia vieną koją.

NAZIŲ GENEROLAS VIENIEMS PIETAMS PRALEIDO PUSĖ MILIJONO MARKIŲ

LONDON.—Iš Berlyne atsibuvusio komersantų suvažiavimo sugrįžę Anglijos atstovai pasakoja apie nazių darytas įvairias intrigas.

Vietoje diskusuoti apie tarptautinę prekybą, naziai kalbėjo tik apie Hitlerio "keturių metų planą," kuris Vokietijos žmonių mases pastatys badavimui, ir apie savo pasitikėjimą.

Kada buvo tik suformuota kokia rezoliucija, visuomet nazių atstovai bėgo pas finansų ministerį Schacht'ą, kad jis ant kiekvieno punkto duotų savo patarimą.

Vėliau nazių generolas Goeringas, kuris nieko bendro su prekyba neturi, vietoj prekybos reikalų apkalbėjimo, padarė pietus, kuriuose jis pats apsirėdė sulyg feudališkų papročių ir vaidino visokius militarinius veiksmus. Tiems pietams išleido 400,000 markių ir 100,000 markių leidimui oran įvairių rakietų.

MUSSOLINIO MEILUŽĖ NUBAUDĖ $3.75

Praeitą sąvaitę Paryžiuje tapo nubausta užsimokėti tris dolerius ir 75 centus tūla francūzė žurnalistė už šovimą ir sunkų sužeidimą tūlo Chambrun. Prieš kurį laiką atgal ji šovė į Chambrun, kad pastarasis sutrukdęs jos meilės gyvenimą su Italijos diktatorium Mussoliniu. Ji buvo nubausta metus kalėjimo, bet nuo bausmės atleista.

Kada ji buvo teisiama ir jai gresė penki metai kalėjimo už pasikėsinimą ant kito gyvybės, ji mėgino išdėstyti savo romansą su Mussoliniu, bet teisėjas atsisakė išklausyti. Bet pagaliau prokuroras publiką paprašė išeiti iš teismo salės, o policininkai atvertė netoli 300 fotografijų, iš kurių daugelis paties Mussolinio autografuotos Magdai.

Reiškia ir Mussolinis naudoja kelias dešimtis moterų.

Prieš Suvienytų Valstijų išnaudotojus — Grupė sergsti vartus Suvienytų Valstijų kapitalistų valdomo aliejaus fabriko, kuris randasi Nueva Laredoj, Meksikoj. Jie laimėjo 75 nuošimčius savo reikalavimų, kuomet paskelbė streiką. Meksikos valdžia visuomet palaiko darbininkus.

UŽ EKSPLOZIJAS AIRIJOJ GRĄSINA DE VALERAI

Kaip žinoma, praeitą sąvaitę atsilankius Anglijos karaliui su karaliene į Laisvąją Airiją su karūnaciniu vizitu, visoje šalyje įvyko daugybė sprogimų, kurių tikslas buvo parodyti, kaip Airija laukia karaliaus atsilankymo.

Belfaste eksplodavo po gatvės grindimis padėta mina, kurios sprogimą girdėjo ir pats karalius su karaliene. Netoli šiaurinio rubežiaus tapo susprogdintos 28 muitinės. Taipgi buvo susprogdinta daugelis geležinkelių ir tiltų. Su tuo buvo mėginama sulaikyti nuo Belfasto traukinius, kad žmonės negalėtų atvykti į karaliaus sutiktuves.

Sako, kad karalių sutikę apie milijonas žmonių ir karalius savo vizitu buvęs patenkintas. Tačiau tą patį vakarą savo jachta išvažiavo į Škotiją. Iki laivui palydėjo stipri sargyba.

Šiuos incidentus labai plačiai komentuoja visa Anglijos spauda. Vienas laikraštis net stato klausimą, ko karalius važiavo į Belfastą. Tačiau beveik visi laikraščiai pasikėsinimų kaltę meta ekstremistams respublikonams ir gązdina Airijos prezidentą De Valerą, kad tokų airių pasielgimai uždegsią anglus prieš airių tautą ir jį patį dalinai.

TRAUKINIO KATASTROFOJ ŽUVO 26 ŽMONĖS

Liepos 30 dieną, dvylika mylių nuo Paryžiaus nuo rėlių nušoko link Vosges kalnų einantis greitasis Saint Etiene traukinys. Nelaimėj žuvo 26 žmonės ir 40 sužeista. Vienas medinis vagonas buvo suspaustas dviejų plieninių vagonų ir užsidegė. Jame žuvo 22 žmonės, kaip kurie gyvi būdami sudegė. Dalinai ir sužeistų daugiausia buvo šiame mediniame vagone.

PIPIRNIČIA

Mano Šeimininkai

Mano šeimininkai
Labai puikūs žmonės,
Verti pagerbimo,
Didžios pavožonės.

Šeimininkas aukštas,
Šeimininkė stora,—
Tikrai susitaikius
Labai puiki pora.

O literatūrą—
Myli jie be galo:
Skaito sapnininką
Ir net orakulą.

Ir nuo švarumėlio
Jie neatsilieka:
Kartais rankas prausia,
O kartais net ausį.

Kada apsirėdo—
Ponais save stato.
Kad kiek nedaėda—
To juk nieks nemato.

Turi viltį gerą,—
Ateitį mat kurią,—
Sako pirksią dvarą,
Tik pinigų neturi.

Man labai malonu
Pas tokiuos gyventi.
Dažnai šaukia ponu,
O kartais net žentu.

Jeigu kas norėtų
Tokią vietą gauti,
Tegul pas Pipirą
Adreso paklausia.

S. P.

Maxim Gorky Vertė **Vinco Duktė**

Mano Universiteto Dienos

(Pabaiga)

Laivas plaukia palei krantą, po kairei upė išsilieja gana plačiai, išsimušdama iš smėliuotų krantų į lankas. Galima matyti kaip vanduo skuba į krantą, užliedamas krūmus, augančius prie krantų, tenai ir vėl susilieja su švariomis ir audringomis bangomis pavasario upelio, plaukiančio palei atskalas ir alkūnes linkui žemės.

Saulutė šypsosi, jauni paukšteliai čiulba jos spinduliuose, geležiniai juodomis savo plunksnomis, smarkiai krunksi, tarsi jie budavoja savo lizdus. Pakilesnėse vietose saulei spinduliais teikiant šilumą, šviesiai žalias gabalas žolės, apčiuopiamai darosi sau kelią per žemes linkui saulės. Kūnas yra šaltas, bet siela dainuoja ramiu džiaugsmu ir neša pirmyn brandžius žiedus šviesios vilties. Kaip puiki gamta išrodo pavasary!

Aš girdėjau balsą Kokol artinantis link manęs tarsi sapne.

Mes pasiekėme Krosnovidovą apie vidudienį. Tenai ant augšto smailaus kalno išsikėlęs mėlynas bažnyčios budinkas, nuo kurio tiesiasi linijoje prie kalno kranto tvirti gerai budavoti trobėsiai, žvilgėsis geltonų plytų.

Kiek kartų esu pagerbęs tą kaimą kada aš plaukiau pro ji laivu! Kada aš pradėjau iškrauti mūsų prekybinį laivą kartu Kukušinsku, Romansu, duodamas maišą nuo dėnio, pareiškė: "Stebėtinai tu turi daug tvirtumo!" Ir neatsižvelgiant į mane pridūrė: "Ir tavo krūtinė, ar neskauda ją?"

"Nei kiek."

Aš buvau didžiai sujaudintas taktika, užslėpta jo klausime. Daug mažiau negu ką nors kitą, aš norėjau, kad valstiečiai nesužinotų mano bandymų nusižudyti.

Žemyn krantu kalno, stovinčio prie ežero, žvilgančio kaip sidabras, atėjo ilgas plonas valstietis, darydamas didelius žingsnius, puldinėdamas ir sukinėdamasis iš vienos pusės į kitą. Jis buvo basas ir dėvėjo vien marškinius ir kelnes, jo barzda susiraičiusi, tarsi zokoninko plaukai, prispausti stora rusva kepure ant jo galvos. Artinantis prie krašto, jis šaukė smarkiu, bet draugišku balsu.

"Prašome!"

Jis apsisuko aplinkui, pakėlė tvirtą virvę, po tam dar kitą, padėjo jas gulėti priekyje, ir pašokdamas lengvai ant lentos plokšto dugnio laivo užkomandavo:

"Įsiremkie savo kojomis į virvę, kad apsaugojus jas nuo slidenimo nuo pirmagalio ir gaukie bačkas, ateikie čia, tu guli tenai, gelbėk!"

Jis buvo juokdaringai dailus, ir suprantamai labai tvirtas. Ant jo ružavo veido su didele tiesia nosimi, jo mėlynos akys žvilgėjo giliai.

Mes ritome bačkas žibalo ant kranto. Isotas paklausė žiūrėdamas į mane nuo galvos iki kojų:

"Raštininkas?"

"Tu pabandyk ir susimušk su juo," pastebėjo Kukuškinas.

Ir į dvi pusę valandos aš sėdėjau švariame ramiame kambaryje, suvis naujo trobėsio, kurio sienos dar nebuvo praradę kvapsnio sakų ir kanapių. Vikri, smailaakė moteriškė ruošė stalą del vakarienės. Romas kraustė valgius dėdamas knygas ant lentynos prie pečiaus.

Per langą į tolį galima buvo matyti dalį kaimo ir upelėkšnį priekyje mūsų trobėsio, kur pirčių stogai gulėjo pasislėpę tarpe krūmų. Sėdintis apžergęs stogą pirties yra mėlynas valstietis, laikantis vienoje rankoje kirvį, kada kita yra prispausta prie jo kaktos, kaip jis saugoja Volgą žemiau.

Kaip aš galėsiu gyventi čia?

Mes buvome pakviesti prie vakarienės. Žemai Isotis sėdėjo prie stalo išsitiesęs savo ilgas kojas su mėlynais padais, ir kalbėjo apie ką tai, bet susilaikė pamatęs mane įeinant:

"Taip," nusistebėjo Romas.

"Eik čia!"

Dabar nėra daugiau ką sakyti. Aš pasakiau jiems viską. Ir pasilieka tas, kad mes turime nuspręsti ir užbaigti viską patys. Tu turi išeiti su revolveriu, ar net būtinai su storu įnagiu.

Romas pradėjo kalbėti apie reikalingumą organizuoti valstiečių ir mažų šmotelių savininkus, ir išplėsti juos iš įtekmės didžiūnų. Isotas, klausęs jo atydžiai, tarė:

"Ramybės idėjai duos tau daug nesmagumų, tas užtikrinta."

"Mes pamatysime."

"Nei abejonės apie tai negali būti!"

Aš tėmyjau Isotą ir vis mislinau:

"Tikrai tokio pobūdžio valstietis, apie kurį Koroninas ir Zlatovrutsky rašo savo istorijas."

Ar buvo galima ir prieinama nors ir vėliausia ką nors uždarbiauti, ir nuo dabar dirbti su žmonėmis tikro veikimo?

Isotas pabaigęs savo pietus tarė:

"Tu Mikaila Antanovič neprivalai skubintis, nieko gero neišeina dirbant paskubomis, viskas privalo būti padaryta povalei . . ."

Kuomet jis išėjo, Romas tarė užsimąstęs:

"Jis yra supratlyvas, teisingas vyras, yra labai apgailėtina, kad jis nemokytas. Jis ką tik skaityti gali, bet jis studijuoja neatlaidžiai. Tu privalai pagelbėti jam tame."

Iki vėlyvai nakčiai jis supažindino mane su kainomis prekių dirbtuvėje ir išaiškino man: "Aš parduodu pigiau, ką daro du kiti dirbtuvių užlaikytojai kaime—žinoma jiems tas nepatinka. Jie daro įvairias skerspaines man, pasirengę pralenkti mane. Aš gyvenu čionai ne todėliai, kad man patinka, bei mano amatas pelningas, bet del kitokių išrokavimų. Tai yra idėja panašiai, kaip jūsų vienoje kepykloje . . ."

"Taip . . . Taip . , . kas daugiau gali būti, kaip mokyti žmones išrokavimo, eh?"

Dirbtuvė buvo užrakinta, mes išėjome iš jos su lempa rankoje. Gatvėje kas nors visuomet vaikščiojo aplink, atsargiai stodamas į dumblą, kas sunkiai atsimušdavo į įeigos laiptus.

Po tam kambaryje užsirūkęs pypkę ir atsilošdamas savo plačia kupra prie pečiaus, su pusiau uždarytomis akimis putė rutulius dūmų į savo barzdą, ir po valiai budavojo aiškią ir nepraprastą kalbą. Sakė man, kad jis pastebėjo jau senai, kaip beverčiai aš leidžiu metus savo jaunystės:

"Tu esi apdovanotu jaunuoliu neatlaidus iš prigimties, kaip pasirodo su geriausiais siekimais. Tu privalai mokytis, bet turi būt tokioje linkmėje, kad knyga neprivalo atskirti tave nuo žmonių."

Mužiulis senas dalyvis kartą pasakė labai teisingai:

"Kiekvienas žinojimas plaukia iš žmogaus. Žmones mokina daugiau žiauriai ir skausmingai, bet jų žinojimas palieka patį daug stipresniu."

Vertėjos Prierašas

Maxim Gorki, buvęs iš didžių rašėjų mūsų laikais, yra mylimu milijonų Amerikos gyventojų, del tokių veikalų kaip "Motina" ir daugelis kitų. "Mano Universiteto Dienos" yra dalimi antros iš dviejų laidų Gorkio nepabaigtos biografijos.

Lietuvoje

TAMSŪS ŽMONĖS

Alytus.—Liepos 1 dieną Žiukų kaimo laukuose apie 3-4 kilometrus nuo miesto buvo surastas nusižudęs pėstininkų pulko kareivis Juozas Kedys. Kedys iš pulko buvo išėjęs pas savo motiną pasisvečiuoti ir pamatyti savo mylimą panelę, bet del nežinomų priežasčių nusižudė. Giminės jį norėjo palaidoti kaimo kapuos, tačiau atsirado 3 asmenys, kurie buvo atsistoję su lazdomis prie kapų vartų ir nenorėjo numirėlio įsileisti. Vargais negalais per kitus vartus pavyko numirėlį įnešti į kapus ir palaidoti, kur yra laidojami nekrikštyti. Fanatiškų ir nekultūringų žmonių dar daug "šventoje Lietuvoje."

ANKSTYVA RUGIAPIŪTĖ

Raseiniai. — Dar prieš liepos mėnesio vidurį kaikuriose apylinkės aukštesnėse vietose pradėjo piauti rugius. Šiemet rugių derlius nebus didesnis už pernykštį.

NUSINUODIJO MERGINA

Raseiniai. — Liepos 9 dieną Arškainiuose nusinuodijo ūkininkaitė Br. Klimytė. Nuodijosi del nevykusios meilės.

NEDUODA LEIDIMO AIŠKINTI METRIKACIJOS SVARBĄ

Vilkaviškis.—Nesenai įsisteigęs vietos laisvamanių skyrius kreipėsi į policiją leidimo metrikacijos klausimu paskaitai laikyti. Buvo du kartu prašyta ir abu kartu atsakyta, o duotas tik pažadas, jog kitą kartą leisią. Taip ir trukdosi laisvamanių veikimas, o kunigai ne tik bažnyčioje mitinguoja, bet net išsivedę garsiakalbius.

DZŪKIJOJ GYVENUS VENECUELOS PREZIDENTO GIMINAITĖ

Prieš kurį laiką Simno valsčiuje, Metelių kaime apsigyveno su keturiais vaikais svetimšalė moteris Solidad Braum de Mošinski. Ši moteris Metelių kaime buvo laikoma originale. Ji auginusi šiltųjų kraštų žvėrelius ir pan.

Šiomis dienomis Hamburg-Amerikos laivų susisiekimo biuras Kaune yra gavęs centro raštą, kuriame įsako minėtą moterį su keturiais vaikais išvežti iš Lietuvos į Veneceuelą. Kelionę jai apmoka tos šalies konsulas. Be to, įsakyta jai suteikti pinigų, kiek ji pareikalaus kelionei.

Kalbama, kad ši moteris prieš kurį laiką buvo susituokusi Veneceueloje su lietuviu Mošinskiu. Ji buvusi to meto Veneceuelos prezidento giminaitė. Po vieno sukilimo prezidentas buvęs nuverstas, o jo giminaitė tada buvo išvykusi į užsienį ir, esant valdžioj kitam prezidentui, jos neleido sugrįžti į savo tėviškę. Dabar jos giminaitis ir vėl tapęs prezidentu ir pasirūpinęs savo giminaitę parsigabenti.

DU PLĖŠIKAI NUBAUSTI VISĄ AMŽIŲ KALĖTI

Prieš kurį laiką Kretingos apskrityje, Salantų valsčiuj, Sėlenių kaime, plėšikai įsiveržė į Adomo Šimkaus grįčią, virvėmis surišo visus šeimos narius ir reikalavo pinigų. Šimkus plėšikams davė 250 litų, bet jie tuo nepasitenkino ir pradėjo Šimkus kankinti: karšta geležimi degino įvairias kūno dalis, piaustė peiliais ir t.t.

Šį žiaurų apiplėšimą aiškindama policija priėjo išvados, kad tai yra darbėniškių Stepo Mikštos ir Petro Gadeikio darbas, ir juodu suėmė. Šimkus užpuolė trys plėšikai, bet trečiojo nepavyko išaiškinti. Buvo įtarta ir suimtas Aleksas Kyburis, bet jis įrodė, jog nekaltas ir prieš jį byla buvo nutraukta.

Šiaulių apygardos teismas abu plėšikus nubaudė visą amžių kalėti, bet juodu tuo nepatenkinti ir padavė apeliacinius skundus,

DIDELĖ ANGELAIČIŲ EKSKURSIJOS KATASTROFA

Lietuvos kunigai ne tik davatkas mėgsta vadinti šventomis, paskutiniu laiku savo įtakoj esančius vyrus pavadino apaštalais, o vaikus angelaičiais. Iš pavadinimo atrodo, kad tik pridėk sparnus ir jie lėks. Kadangi dabar kunigai daro iš visų biznį, tai neaplenkia ir tų vadinamų angelaičių. Liepos mėnesio pradžioje Sudeikiuose buvo tų angelaičių šventė, į kurią iš visos apylinkės gabeno vaikus.

Utenoj kunigai suverbavo net šimtą vaikų, juos susodino į sunkvežimį ir vežė į Sudeikius. Tačiau tik iš Utenos išvažiavus atsidarė sunkvežimio šoninės durys ir vaikai birte biro iš sunkvežimio ant žemės. Kol sunkvežimis sustojo, iškrito apie 30 vaikų, kurių sunkvežimyje buvo 100. Daugelis iškritusių vaikų labai sunkiai sužaloti: sulaužytos, išsukinėtos rankos ir kojos, ar kaip kitaip primušti. Sužalotieji vaikai paguldyti Utenos ligoninėje.

KAIP KAZIMIERAVO DVARO DARBININKAI STREIKAVO

Šiomis dienomis Kazimieravo dvare įvyko tarp darbininkų ir dvarininko konfliktas. Darbininkams atlyginimas būdavo išmokamas nereguliariai, pietų metu darbo pertraukos būdavo labai trumpos ir panašiai. Tačiau tikras konfliktas prasidėjo del to, kad dvarininkas norėjo keletą darbininkų net po dešimts litų nubausti už rūkymą ir stovinėjimą darbo metu. Po tokio dvarininko elgimosi, darbininkai nustojo dirbę, o kai kurie išėjo prie kitų darbų, bet visi gyveno dvaro butuose ir ganė savo galvijus dvaro laukuose. Dvarininkas atsidūrė keblioje būklėje, nes dabar kaip tik didžiausis darbymetis, todel kreipėsi į Kauno apygardos darbo inspektorių, kad jis pagelbėtų susitaikinti su darbininkais. Po derybų darbininkai sutiko vėl dirbti pas seną dvarininką senomis sutartimis, tačiau išsiderėjo kai kurių palengvinimų. Pirmiausia susitarta, kad atlyginimas būtų išmokamas reguliariai kas mėnesį, o pietų pertrauka pusvalandžiu būtų pailginta. Be to, išsiderėta, kad darbininkėms moterims darbymečio laiku būtų mokama po pusantro lito per dieną. Ligi šiol mokėdavo tik po vieną litą.

DIDELĖS ŠAUSROS ŠAKIŲ APSKRITYJE

Šakiai. — Šiemet Šakiuose ir apskrityje, del ilgai buvusių sausrų, yra blogas pašarų derlius ir todel jaučiamas didelis jų trūkumas ir brangumas.

Taipgi siaučia vandens badas, ypač Kidulių, Gelgaudiškio ir kituose valsčiuose. Daugelio ūkininkų išdžiūvo šuliniai, kūdros, ir net upeliai. Net senesnieji žmonės nepamena tokio sauso pavasario ir vasaros, kad reiktų vandenį vežtis už 1—3 kilometrų. Žmonės sugaišta daug brangaus laiko ir nekantraudami laukia lietaus.

Pernai buvo labai blogas žiemkenčių derlius, todel daugelis šakiečių ūkininkų turėjo beveik per visą žiemą pirktis duoną. Tad dabar daug ūkininkų neturėdami pinigų išanksto prasikirto rugių, nors jie nebuvo tinkamai pribrendę.

PAGĖGIUOSE NUSIŽUDĖ 17 METŲ MERGAITĖ

Liepos 11 dieną, einant greitajam traukiniui iš Tauragės į Pagėgius, tarp stočių Bajėnai-Gudai traukinio mechanikai pastebėjo ant bėgių gulintį žmogų, kuris galvą pakėlęs žiūrėjo į artėjantį traukinį ir šypsojosi. Mechanikai griebėsi visų priemonių traukinį sustabdyti, bet neįstengė, nes dideliu greitumu ėjo, ir auka pateko po tekiniais.

Sustabdžius traukinį, buvo rastas sužalotas jaunos mergaitės lavonas. Mergaitė buvo perpiauta per liemenį. Pirmoji liemens pusė su galva nukritusi šalia bėgių ir išlikusi savo formoj: gražiai pravertos akys ir bešypsąs veidas; o antroji pusė su kojomis pateko po tekiniais ir liko sumalta. Dar į Pagėgius atėjus traukiniui apačioj rasta mėsos gabalų.

Netoli įvykio vietos, šale bėgių prie telefono stulpo, rastas nusižudėlės ridikulis, rūbų ryšulėlis ir prieš einant mirti nusivilktas apdaras. Ridikulyje buvo parašytas raštelis, kuriame prašomi tėvai del jos mirties neliūdėti.

Iš rastų dokumentų paaiškėjo, kad nusižudėlė yra iš Bajėnų kaimo, Pagėgių apskr., vidutinio ūkininko Galinat duktė, 17 metų. Paskutinėmis dienomis susiderėjusi pas vieną prekybininką mėsinėje tarnauti už pardavėją. Tą sekmadienį atėjusi pas tėvus į Bajėnus pasiimti savo likusių drabužių. Grįžtančią atgal palydėjo motina. Kadangi jau buvo vakaras ir tuojau turėjo eiti greitasis traukinis, ji su motina atsisveikino, pareikšdama, kad ji greičiau bėgsianti į namus, nes savininkas liepęs jai anksčiau pareiti.

Motinai dar negrįžus į namus buvo pranešta, kad jau nebegyva jos dukrelė.

Japonijos armija mokinasi, kaip perplaukti upę, kad įsibrauti į Sovietų Sąjungą. Šie manievrai buvo laikomi arti Sovietų Sąjungos rubežiaus, Mandžurijoj.

DAVATKA BESAUGODA MAKITŲ "CNATĄ" GAVO AKMENIU Į KAKTĄ IR MIRĖ

Svedasų miestelio užkampyje mažuose mediniuose nameliuose gyveno trys davatkos: Marijona Raščiūtė, apie 80 metų, tokio pat amžiaus Ona Budreikaitė ir Veronika Vilenaitė.

Sunkiai vargdamos iš menkų darbų ir mažo daržiuko, į savo "palapinę" priėmė nuomininkėmis dvi jaunas mergaites: Žvirblytę ir Gedzevičiūtę, kurios vienoje mokykloje mokėsi šeimininkavimo.

Davatkos šioms mergaitėms griežtai draudė draugauti su vyriškiais.

Tačiau 1936 metais, lapkričio 14 dieną, pas Žvirblytę ir Gedzevičiūtę atsilankė jaunas, apsukrus jaunikaitis Jonas Bražiūnas. Visiems trims jaunyste besidžiaugiant, besišnekant sutemo, laikrodis mušė jau 22 valandą.

Raščiūtė, baigusi kalbėti rožančių ir besnūduriuodama išgirdo, kad kamaraitėj tarp jaunųjų nuomininkių šneka vyriškas balsas. Ji užsižiebė žvakę, paėmė kirvuką ir nuėjo į tą kambarį išvaryti "šėtonišką" vyro balsą. Apšvietus kamaraitę pastebėjo, kad prie lovoje gulinčių Žvirblytės ir Gedzevičiūtės besėdįs jaunas vyriškis. Nepakęsdama tokios tvarkos, vyriškį pradėjo kolioti nepadoriais žodžiais. Pastarasis, vengdamas triukšmo, kamaraitę ir drauges apleido, bet reikalas nepasibaigė: Raščiūtė balsiai koliodama vyriškį išlydėjo į gatvę. Prie jos keliamo triukšmo prisidėjo ir kitos tame name gyvenančios davatkos, Budreikaitė ir Vilenaitė.

Šioms bekoncertuojant, kažkas pašvietė prožektorium ir paleido akmenį, kuris pataikė Budreikaitei į kaktą. Budreikaitė po keturių dienų mirė; ji sirgo džiova nuo seniau. Gydytojas, darydamas lavono skrodimą, rado, kad Budreikaitė buvo sužeista kietu buku įrankiu sulaužant galvos kaulą, kurio dalis buvo įstrigusi į smegenis. Smūgis buvęs mirtinas.

Šio įvykio kaltininko niekas nematė. Buvo įtartas Žvirblytės ir Gedzevičiūtės svečias, o tas svečias jų parodymais buvęs Jonas Bražiūnas, kuris tapo nubaustas 9 mėnesiais paprasto kalėjimo.

VAKARUŠKININKAI UŽMUŠĖ NAMŲ ŠEIMININKĄ

Šių metų vasario 7 dieną, Rokiškio valsčiuje, Gilių kaime, pas Antaną Garšką buvo surengtos vakaruškos. Čia iš plačios apylinkės susirinko labai daug mažai kultūringo jaunimo. Del vietos stokos Garškos namuose, visi vakaruškininkai apsiaustus ir kaliošus pasidėjo pas kaimyną Vaičiulį.

Pasilinksminimui pasibaigus, į Vaičiulio namus atsiimti drabužių sugriūvo būrys jaunų vyrų. Šiems besirengiant, į jų tarpą štankietais apsišarvavę įsibriovė Matas ir Jonas Butėnai. Reikalavo nebuvusio draugo kepurės. Prasidėjo žodžių kova, mat vieni norėjo "ginkluotuosius" pašalinti. Į jų riksmą įsikišo namų šeimininkas Vaičiulis, kuris be jokios priežasties iš Mato Butėno į galvą gavo sunkų smūgį.

Apalpęs Vaičiulis skubomis buvo nuvežtas į Rokiškio ligoninę, kurioje po dviejų sąvaičių sirgimo mirė net neatgavęs sąmonės.

Vaičiulis buvo ramus, senyvas, pažangus ir darbštus ūkininkas. Matas Butėnas už jo nužudymą gavo 8 metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

VOGĖ MIŠKĄ IR ATĖJUSĮ IEŠKOTI UŽMUŠĖ

Pandėlio valsčiuje, Martinonių kaime ūkininkai Graičiūnas ir Vaitekūnas bendroje žinioje turi gražų mišką. To miško liekną beržai varvino seilę viso kaimo dailydėms ir staliams.

1936 m. žiemą iš to miško pradėjo dingti gražieji beržai ir uosiai. Savininkai pradėjo ieškoti nusikaltėlių, kurie vagia jų mišką. Kaimynas Petras Abuoja savininkams nurodė, kad mišką vagiąs M. Gaigalas. Pastarasis kaltu prisipažino ir su savininkais atsilygino.

Kiek vėliau pastebėta, kad pats Petras Abuoja yra daugiausiai prisidėjęs prie to miško vogimo. Savininkai pasiėmė liudininku kaimyną Deveinį ir nuėjo pažiūrėti, kokių rastų yra prisivežęs Abuoja. Šiems atėjus į jo ūkį broliai Petras ir Pranas Abuojai svečius susitiko apsiginklavę. Pranas, nieko neklausęs, kirto į ausį Deveiniui, o jo brolis storu vėzdu į galvą, nuo ko krito be sąmonės. Graičiūnas ir Vaitekūnas, vengdami panašaus likimo, iš Abuojų kiemo pasišalino.

Apie įvykį sužinojusi pritrenktojo žmona Deveinienė skubiai atvažiavo parsivežti pusgyvio savo vyro. Petras Abuoja vyro atsiimti neleido. Galop labai prašomas Abuoja nusileido, ir Deveinienė savo vyrą išsivežė.

Namuose, po kurio laiko, Daveinis sąmonę ir žadą atgavo, bet prie liudininkų pareiškė žmonai žodinį tastamentą ir mirė.

Tardomas Abuoja kaltu prisipažino, bet švelnino, būk muštynes pradėjęs velionis, bet liudininkai prirodė priešingai. Todel Petras Abuoja tapo nubaustas 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

CEMENTO FABRIKĄ NUMATOMA STATYTI PRIE JURBARKO

Dabar visas cementas į Lietuvą importuojamas iš užsienio. Jau senai kalbama apie cemento gamybą Lietuvoje. Cemento fabrikas Lietuvoje gal jau ir būtų buvęs pastatytas, jeigu būtų pakankamai žaliavos cementui gaminti. Energijos žemės turtams tirti komisija pernai pradėjo tyrinėti žemę ir ieškoti cementui gaminti žaliavos. Komisija radus tinkamos medžiagos—kreidos netoli Kauno, Pajiesės apylinkėse, bet tos žaliavos, esą, pakaktų fabrikui veikti tik apie 10 metų.

Dideli kalkių plotai esą ir Mažeikių apskrityje. Akmenės valsčiuje. Bet daugiausia cementui gaminti žaliavos esą užtikta Jubarko ir Skirsnemunės apylinkėse. Čia ir cemento fabrikui statyti esanti tinkamiausia vieta, nes patogus ir pigus privažiavimas Nemunu, o nuo Kazlų Rūdos Jubarko link projektuojama nutiesti geležinkelio linija.

Kadangi žaliava išmėtyta visoje Lietuvoje, tai, žinovų nuomone, geriausia būtų statyti du cemento fabrikus, vidutinio didumo.

Kai žemės tyrimo darbai būsią baigti, tada būsią svarstomi fabriko statymo projektai. Numatoma įsteigti cemento bendrovė, kaip cukraus b-vė ar kitos.

Vieno cemento fabriko pastatymas kainuotų apie 3 milijonus litų.

ISPANIJOS PADANGIŲ KOVOTOJAI

Šio straipsnio autorius francūzas Abelis Guidezas yra 30 metų amžiaus vyras. Turėdamas 18 metų amžiaus, jis įstojo į Francūzijos karo aviaciją, kur netrukus jau gavo naikintuvo piloto laipsnį. Po kiek laiko jis iš karo aviacijos išstojo ir tapo pašto lakūnu.

Kai kilo pilietinis Ispanijos karas, žymus francijos rašytojas Andrė Malraux (Malro) jį pakvietė stoti lakūnu į vyriausybininkų aviaciją. Lakūnas A. Guidezas įstojo į "Espana squadron" ir buvo paskirtas jos vadu. Jo drąsa ir sugebėjimai vadovaujant šiai eskadrilei, kiekvieną stebino. Jis pats asmeniškai kovodamas numušė penkius sukilėlių raikintuvus. Guidezas kovojo ir Bilbao fronte. RED.

Septynis mėnesius aš kovojau Ispanijoj, vadovaudamas eskadrilei. Kartais aš kovojau, kaip naikintuvo pilotas prieš vokiečių ir italų lėktuvus, prieš Heinkelius ir Fiatsus. Tačiau taip pat kartais aš vadovavau bombonešių grupei ir sprogstamąją medžiagą mėčiau ant daugelio priešo pozicijų.

Man teko susidurti su taiklia ir mirtina vokiečių priešlėktuvinių patrankų ugnimi.

Šiame straipsnyje aš noriu skaitytojams apibrėžti dabartinių Ispanijos padangių kovotojų vertę, jų karingumą ir gabumus.

Vokiečiai

Aš pradėsiu nuo vokiečių.

Kiekvienas žino, kad vokiečiai yra žymūs kareiviai.

Aš teturiu tik trisdešimts metų. Aš buvau per jaunas, kad būčiau galėjęs prieš juos kovoti 1914 metais. Bet kai kurie vyresnieji mano draugai, kaip, pav., Henry Lacloche ir Jean Dary, patyrė vokiečių drąsumą Didžiajam kare. Tą pat aš patyriau dabar Ispanijoj.

Vokiečiuose yra nuostabi kovos dvasia ir didžiausias atkaklumas. Kai kovoji prieš vokietį, tai visai esi tikras, kad vienas kuris gyvas iš to mūšio neišeisim.

Vokietis lakūnas visuomet laikosi, kovoja, jis niekuomet nesvyruoja, net gi ir tuomet, kai jo lėktuvas gerai nutaikytos kulkosvaidžių ugnies yra rimtai sugadintas.

Ir tol, kol dar pats lakūnas nėra pavojingai sužeistas, tol, kol dar svarbiausios lėktuvo dalys gerai veikia, jis kovoja.

Jis ieško pavojų. Jo kulkosvaidžių ugnis visuomet yra taikli. Ir kai tik jo priešas nusilpsta, jis jį numuša. Vokiečiai yra patyrę kovotojai.

Nors mūsų įsitikinimai ir politinės pažiūros yra labai skirtingos, tačiau aš turiu pareikšti savo pagarbos šiems nepaprastiems pilotams, šiems žymiems šauliams, šiems kariams.

Vokiečiai yra tikri kariai . . .

Aš turėjau laimės numušti du vokiečių naikintuvus. Tačiau tai ne šio straipsnio tikslas pasakoti jums apie šias epiškas kovas. Aš neabejotinai turėjau daug laimės. Mano lėktuvas kiekvieną kartą buvo pilnas švino (vokiečių kulkų).

Jei aš pagaliau numušdavau savo priešus, tai del to, kad mano lėktuvas buvo geresnis, negu Heinkeliai. Jis smarkiau kildavo į viršų ir jį buvo daug lengviau manevruoti.

Italai

Jie pabėgo iš mūšio prie Caporetto (Kaporeto), jie taip pat pabėgo (tie, kurie nebuvo užmušti) ir prie Gvadalajaros. Tačiau vis tiek aš turiu pripažinti, kad jų aviacija yra daug geresnė, gabesnė, negu pėstininkai.

Italų lakūnai yra labai geri pilotai. Jie yra gerai išmokyti, daug valandų yra skraidę ir yra gerai pripratę prie moderniškam oro kare vartojamos taktikos . . .

Bet kartais su jais atsitinka neįtikėtinų blogybių. Jų nervai nėra tokie tvirti, kaip vokiečių. Einant kovai tos jų minėtos savybės dingsta. Ir kai į jo lėktuvą pataiko kulkosvaidžių kulkos, jų drąsa pamažu, bet tikrai pradeda tirpti.

Žinoma, yra išimčių. Kai kurie jų lakūnai kovoja iki pabaigos, bet tokių mažai.

Paprastai, kada tik mūsų kulkosvaidžių kulkos pradėdavo švilpti pro italų lakūną, mes jau žinodavom, kad mes jį nugalėsim. Vyro sėdinčio Fiatse, agresingumas vis mažėdavo ir mažėdavo.

Ir kai tik mes norėdavom "nutverti juos už gerklės," mes pradėdavom iš karto staigiai šaudyti iš kulkosvaidžių. Mes taikydavom į italą ir jį numušdavom ar išvydavom iš kovos lauko.

Italų Fiatsai yra labai geri kovos lėktuvai. Jie yra geresni už vokiečių Heinkelius,

Rusai

Rusų savanoriai, be jokios abejonės, iš visos daugybės, yra labiausiai baisūs lakūnai. Aš tai pažymiu visai ne propagandiniais tikslais.

Mes turėjom daugelį progų veikti kartu su rusais ir visuomet stebėjomės jų vikrumu ir mokėjimu. Del to mes ir galim tvirtinti, kad jie yra labiausiai baisūs lakūnai Ispanijos padangėse.

Jų technika, jiems suteikta gamtos dovana labiausiai komplikuotai akrobatikai, matematiškas jų kulkosvaidžių ugnies preciziškumas, jų nepaprastas mirties niekinimas iškelia juos virš visų kitų.

Vienintėlis rusų lakūnas nesvyruodamas stos kovoti prieš aštuonis ar daugiau priešo naikintuvų. Gal būt, jis žus, bet jis niekuomet nepasiduos.

Dar aš turiu pastebėti, kad jie yra aprūpinti pirmos klasės medžiaga. Rūsų lėktuvai viršija visus kitus lėktuvų tipus, kurie yra pasiųsti į Ispanijos karo lauką. Jie yra daug pavojingesnis ginklas už italų ir vokiečių lėktuvus.

Nelaimei, rusai atsiuntė labai mažai lėktuvų ir tuos pačius tik karo pradžioj.

Yra tokia taisyklė, vienam rusų lėktuvui Ispanijoj atitinka šeši italų ar vokiečių lėktuvai. Ir tai pareina tik del neįtikėtinų rusų lakūnų ypatybių ir jų lėktuvų, kad jie drįsta stoti į kovą ir dažnai laimėti prieš tą gausybę lėktuvų, kurius italai ir vokiečiai siunčia gen. Frankui.

Rusai yra labai gerai išmokyti lakūnai.

Daugelis rusų lakūnų, teturėdami tik 25 metus, gali girtis jau esą skraidę daugiau 2,000 valandų. O tie, kurie turi apie 30 metų, turi apkritus 3,000 skraidymo valandų. Tai yra tos priežastys, del kurių jie taip nuostabiai moka ir supranta oro taktiką. Individualiai jie yra tokie pat geri lakūnai, kaip ir vokiečiai.

Grupinėj formacijoj jie nuvainikuoja viso pasaulio armijas, jų strateginis grupinis artejimas smarkiai nuliūdina priešą.

Jų masinės atakos yra kaip žaibas—mirtinas žaibas.

Ispanai

Daugumas išmokytų ir patyrusių Ispanijos aviacijos karininkų yra Franko pusėj. Kai kurie lakūnai yra vidutinių gabumų, kiti gi labai blogi. Tiktai du ispanų lakūnai prilygsta svetimšaliams.

Vyriausybininkų pusėj yra jaunas kapitonas-pilotas Lacalle. Jis yra pats žymiausias aviatorius dabartinėj Ispanijos aviacijoj. Jis, oficialiai patvirtinta, numušė jau penkiolika lėktuvų nuo to laiko, kai jis skraido, kaip pilotas, naujausio tipo rusų monoplane.

Lacalle, kurio akiplėšiškas ir beprotiškas drąsumas neturi lygių, priešo lakūnų yra laikomas pačia mirtimi.

Deja. Jis nėra vienintėlis žymus ispanų aviatorius.

Kapitonas Acedo, kuris kovoja sukilėlių eilėse savo raudoname Fiatse, numušė daugiau negu dešimtį vyriausybininkų lėktuvų.

Ispanijos vyriausybė daro viską, ką tik gali, kad sukurtų aviaciją iš ispanų lakūnų. Mes mokėm ir treniravom daugelį jaunų mechanikų ir studentų, kai kurie jų buvo turtingų šeimų sūnūs, nesutikę su savo tėvų konservatyviškom pažiūrom.

Visi šie jauni vyrai netrukus sudarys žymią ir tvirtą demokratiškos Ispanijos aviaciją.

Anglai

Apie anglų lakūnus mes galime spręsti tik iš to mažo savanorių skaičiaus, kurie kovoja Ispanijoj.

Visi jie buvo drąsūs vyrai. Jie negalėjo parodyti visų savo gabumų del kovos mašinų trūkumų.

Doherty, kuris išgelbėjo mano gyvybę, buvo labai geras naikintuvų lakūnas.

Jis vien savo rankomis, kad apgintų mane skridusį Potezo bombnešy, kovojo su šešiais Fiatsais. Jis numušė du Fiatsus ir laimingai nusileido už mūsų linijų su penkiomis kulkosvaidžių kulkomis kūne. Dabar jis grįžo atgal į Cape Town (Kapštatą, Pietų Afrikoj, Red.) gydyti savo žaizdų ir dirbti plantacijose.

Ben Lyder, 19-kos metų jaunuolis, buvo drąsus, kaip liūtas. Jis žuvo, kai vienas kovojo 17 minučių prieš keturių Heinkelių grupę.

Daug vyrų žuvo civilniam Ispanijos kare. Bet aš manau, kad ne veltui žuvo. Ispanijos pilietinis karas parodė baisią aviacijos oro jėgą.

Priešlėktuvinės patrankos yra taiklios, bet jos gali numušti tik tam tikrą procentą lėktuvų, į kuriuos jos taiko. Dar nėra tikrų priemonių, kurios apsaugotų, kad lėktuvai negriautų miestų.

Vienintėlis atsakymas į griovimą tėra griovimas.

("L. Ž.")

TIKINČIŲJŲ SUSIKIRTIMAI SU POLICIJA JUGOSLAVIJOJ

Prieš kurį laiką Jugoslavijoj buvo viskas ramu, bet popiežius pradėjo lysti su savo konkordatu, tas ir sukėlė tikinčijų bangas prieš viena kitą. Ortodoksai protestavo, kad valdžia nedarytų su popiežium jokio konkordato, bet policija demonstrantus žiauriai persekiojo ir galų gale padarė su popiežium konkordatą.

Liepos 29 Sarajevo mieste laidojo ortodoksų patriarchą Varnave. Sukurstytos minios žmonių išsiveržė iš bažnyčios, išdaužė pašto ministerio langus ir beveik visiškai sudaužė valdžią palaikančio laikraščio Vreme įstaigą.

Čia susitiko su žandarais, kurie atidarė ant demonstrantų ugnį. Mūšyje tapo sužeista apie 100 demonstrantų kulkomis ir apie 20 žandarų buvo sužeista akmenimis.

Tuo pačiu laiku Jugoslavijos ministeriai pasirašė su popiežium konkordatą. Tas ortodoksus dar daugiau įpykino. Šventasis sinodas eksominikavo septynius ministerius ir 141 atstovą už jų tikybos išdavystę.

Ant rytojaus kilo dideli susikirtimai Belgrade, kur policija vieną moterį nušovė ir šimtus sužeidė.

Tuo pačiu laiku ir mohamedai pradėjo kilti prieš Romos katalikus ir ortodoksus. Visoje šalyje pasidarė didelis įtempimas, kad net pradėjo svyruoti ministerių kabinetas.

NAZIAM NEPAVYKO SAVO PUSĖN PATRAUKTI TURKIJĄ

LONDONAS. — Paskutiniu laiku Anglijos užsienių reikalų ministerija dėjo pastangas, kad pietrytinėj Europoj ir netolimuos rytuos iš naujo atsteigti diplomatinę ir politinę įtekmę. Mat ją sualarmavo nazių itekmės augimas Balkanuose ir Italijos besistengimai atkirsti ir perlysti į Egiptą ir kitas arabų šalis. Todel Anglija užmezgė gerus diplomatinius ryšius su tomis šalimis, kurias fašistai stengėsi padaryti savo šalinikėmis ir neutralizavo jų veikimą.

Toj kryptyj pažymėtina, kad Anglija savo veikimą Europos pietryčiuos motyvavo ne tuom, kad sustiprinti kolektyvinio saugumo sistemą prieš fašistinius agresorius, bet kad subalansavus jėgas.

Anglija savo pilną veikimą pradėjo laike karūnacijos ceremonijų. Užsienių reikalų ministerija didelė atydą kreipė į atsilankiusį Turkijos ministerių pirmininką. Mat pirmiau buvo manoma, jog Turkija yra palinkus link fašistinio bloko, tad fašistinės jėgos dėjo visas pastangas, kad ją prsitraukus prie vadinamos Berlyno-Romos ašies. Aleksandretos ginčai privedė prie laikinų ryšių užmezgimo tarp Francijos ir Turkijos. Jugoslavijos ministeris pirmininkas tuos ginčus stengėsi išnaudoti fašizmo stiprinimui.

Vėliau vienas Turkijos atstovas buvo užkviestas į Belgradą, bet jis fašistams atsakė, kad Turkijos valdžia pasilieka ištikima Tautų Lygos obligacijoms, kaimynėms valstybėms—Balkanų Ententei ir pasiliks draugystėj su Sovietų Sąjunga.

Grįžtant Turkijos ministeriui pirmininkui iš Londono, buvo sudaryta nazių kilpa, kad jis grįžtų per Atėnus ir pasidarytų pasitarimą su Graikijos diktatorium, kur buvo manoma atgaivinti nazių politiką del Čekoslavakijos užgriebimo.

Tačiau ir čia neišdegė. Vėliau Kamel Ataturkas pasiuntė iš Ankaros pranešimą Turkijos svečiams, kad bent kokią ataką ant bent kurios Balkanų valstybės Turkija skaitys ataka ir ant Turkijos.

Kaip šis Turkijos atsinešimas padės sustiprinti taikos saugumą ir kaip tas nusistatymas ilgai laikysis, nežinoma, bet vienas dalykas yra žinoma, kad naziams savo intrigomis nepasisekė Tnrkiją padaryti fašistiniu šunyčiu.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti Sekretoriaus J. Lesevičiaus Raportas

Išduotas Masiniam Mitinge Rugpiūčio 1 d., 1937 m., Montreale

Broliai ir Sesers Lietuviai-ės!

Šiandien sukanka lygiai metai nuo istorinio Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti, kuris įvyko 1 ir 2 dd. rugpiūčio, 1936 m. Metai atgal šioje pat salėje, suvažiavę delegatai iš visų Kanados kraštų, nuo įvairių įsitikinimų lietuvių organizacijų, atstovaudami 3,400 organizuotų Kanados lietuvių, ir du delegatai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, kurie atstovavo 82,500 organizuotų lietuvių, svarstėme sunkią Lietuvos žmonių padėtį, kurią užkorė tautininkai-fašistai su diktatorium Smetona priešaky. Iš patiektų referatų ir delegatų pareiškimų mes matėme, kaip žiauriai persekiojama Lietuvos liaudis: atimta spaudos ir žodžio laisvė, paneigtos žmonių pilietinės teisės, niekuo neprasižengę prieš Lietuvos valstybę ir nepapildę jokios kriminalystės Lietuvos žmonės šaudomi ir masiniai pūdomi fašistiniuose kalėjimuose, mūsų pačių kaimo pagimdytų avanturistų—fašistinių tautininkų. Visa tai Kongresas giliai išanalizavęs griežtai pasmerkė budelišką fašistinės diktatūros režimą **ir už vyriausį tikslą organizuoti visus Kanados lietuvius rėmimui moraliai ir materialiai Lietuvos liaudies priešfašistines kovas tol, kol bus atkovota Lietuvos žmonėms laisvė, atsteigta demokratinės teisės ir pastatyta valdžia su seimu priešaky, visų žmonių teisėtai rinktų, proporcingu ir slaptu balsavimu.**

Todel šiandieną, šis sušauktas Montrealo lietuvių masinis susirinkimas, kuriam vadovybę ėmėsi Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti, ir yra tam, kad paminėti Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti metines sukaktuves ir padaryti peržvalgą Kongreso planų, kas atlikta per metus laiko. Čia mes pamatysime, kad Kanados Lietuvių Kongreso padaryti tarimai neliko tuščiais žodžiais, kad Kanados lietuviai per metus laiko jau daug pasidarbavo toje srityje, ir kad **Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti ir jo darbai liks įrašyta į Kanados lietuvių istorijos lapus, kurie bus skaitomi didžiausiu pasitarnavimu dėliai Lietuvos liaudies, dėliai pačios nepriklausomos Lietuvos gerovės.**

Sekmingesniam pravedimui Kongreso tarimų, Kongresas išrinko iš septynių narių centralinį Kanados Lietuvių Komitetą Lietuvos Liaudžiai Ginti, kurį sudaro atstovai nuo D. L. K. Vytauto Neprig. Kliubo, Montrealo Liet. Sūnų ir Dukterų Pašalp. Draugijos ir ALDLD. Jo centras Montreale. Taipgi Kongreso delegatai grįžę į savo kolonijas, ar bendrai Kongresas, aštuoniose Kanados lietuvių didesnėse kolonijose suorganizavo lokalinius komitetus Lietuvos liaudies gelbėjimui.

Centralinis Komiteto Veikimas

Kongresas įpareigavo centralinį Kanados Lietuvių Komitetą Lietuvos Liaudžiai Ginti sucentralizuoti visą Kanados lietuvių veikimą, kad darbas rėmimui Lietuvos liaudies priešfašistinių kovų eitų sekmingai, kaip moraliai, taip ir materialiai. Centralinis komitetas stengėsi visais galimais būdais atlikti savo užduotį, kurią Kongresas pavedė. Bėgyje metų savo gyvavimo KLKLLG atlaikė vienuolika posėdžių, kitaip sakant, centralinis komitetas rinkosi reguliariai, maždaug vieną kartą į mėnesį, aptarti Kongreso ir Lietuvos liaudies reikalų. Čia dar turiu atžymėti ir tą, kad per tą laiką tarp komiteto narių nekilo jokių kivirčių, nesusipratimų ar ginčų, nors komiteto nariai esame mišrūs politinių įsitikinimų bei pažiūrų skirtumo atžvilgiu. Lietuvos liaudies gynimo klausimu, visuomet nuoširdžiai svarstėme reikalus, draugiškai susitarėme ant kiekvieno diskusuojamo klausimo ir priėję prie išvados, visi, visur ir visada dėjome pastangas, kokias tik galėjome, kad mūsų tarimus pravesti gyveniman, naudai Lietuvos liaudies.

Iš svarbesniųjų KLKLLG atliktų darbų galima užrekorduoti sekančius: Pirmiausiai, tai paruošta ir išleista protesto atvirutės, per kurias kiekvienas Kanados lietuvis-ė individualiai galėjo išreikšti savo protestą fašistinei Lietuvos valdžiai ir pareikalauti atsteigimo demokratijos. Smūgis užduota Lietuvos fašistams — Smetonai pasiųsta virš 1,000 protesto atviručių, kuriose, tarp kitko skambėjo anti-fašistiniai obalsiai, užrašyti anglų ir francūzų kalbose. Tiesa, ne visi anti-fašistai Kanados lietuviai pasiuntė Lietuvon po tokią atvirutę, bet tam buvo ir priežasčių: viena, ne visi įvertino jų siuntimo svarbą; antra, ne visai atatinkamas jų techniškas paruošimas; trečia, daugumas susilaikė nuo siuntimo ir del to, kad reikėjo dėti savo parašą ant atvirutės, pabijojo Lietuvos fašistų siaučiančios reakcijos.

Toliau, KLKLLG paruošė spausdintus laiškus—atsišaukimus į Lietuvos liaudį, kuriuose numaskuojamas Lietuvos fašizmas, apibudinamas Kanados lietuvių anti-fašistinis veikimas ir atsišaukimus į Lietuvos žmones, kad visi anti-fašistai ten vienytųsi ir veiktų—kovotų prieš fašistinę diktatūrą, nes Kanados lietuviai pasiryžę visuomet jiems padėti (siuntimo procedūros čia neaiškinsiu, nes juos siuntė Lietuvon Kanados lietuviai, siuntėte daugumas ir jūs čia esanti, draugės ir draugai, tai žinote gerai. Visi turėjo progos pasiųsti, kas tik norėjo). Tikslas atsiekta. Priešfašistinės propagandos paskleista Lietuvoj. Nežiūrint Lietuvos fašistų pasiutusios reakcijos, aštrios cenzūros ir žvalgybos šnipų, apie 3,000 tų laiškų išplatinta tarp Lietuvos žmonių. Lietuvos žmonės džiaugiasi gavę tokių laiškų. Štai ką rašo Kanados Lietuvių Komitetui Lietuvos Liaudžiai Ginti vienas iš Lietuvos piliečių (del tam tikrų priežasčių, autoriaus vardo ir adreso čia neminėsiu). **"Labai esame dėkingi del jūsų kilnaus ir brangaus darbo, del mūsų patekusių į didžiausį skurdą ir vargą, nes mes jūsų broliai ir sesės prisidedame prie šito darbo ir pasižadame, padedami jūsų, platinti visiems savo draugams, kad visi prie šito darbo prisidėtų. Todel labai nuoširdžiai mes jūsų, draugai, prašome daugiau Kanados Laiškų Lietuvos Liaudžiai."** Tas parodo, draugės ir draugai, kad Lietuvos liaudis trokšta išgirsti tiesos žodį apie kruvinus tautininkų-fašistų darbus ir pas ją kyla didesnė drąsa stoti į kovą, kuomet mato, kad užsienio lietuviai pritaria jų kovoms, kad užsienio lietuviai stovi su liaudžia, o ne su fašistais.

Dabar, KLKLLG pagamino **Lietuvos liaudies rėmėjo ženklelius.** Ženkleliai gražūs, apjuosti tautine trispalve juosta ir užrašyta obalsis "Šalin Fašizmas Lietuvoj." Viduryj saulė, kuri vaizduoja Kanados Lietuvių Kongresą Lietuvos Liaudžiai Ginti—tą žibintą, kuris įžiebė Kanados lietuviuose vienybę šiuo taip svarbiu reikalu. Nes po Kongreso Kanados lietuviai, jų organizacijos stojo į bendrą darbą, kad pagelbėti Lietuvos liaudžiai pasiliuosuoti iš fašistinių nagų. **Už tad šių ženklelių platinimas turėtų būti vienas iš svarbiausių. Viena, kas įsigys Lietuvos liaudies rėmėjo ženklelį ir papuoš savo krūtinę tuo garbingu kovos ženklu, tas ar ta liks Lietuvos vargo žmonių tikras draugas, o fašistų priešas; antra, materialiai parems priešfašistinius Lietuvos kalinius.** Tuo tarpu yra pagaminta 1,600 ženklelių. Pardavinėjami po 25 centus. Jei visus išplatintume, kiek darbar jų pagaminta, tai susidarytų priešfašistiniams kaliniams aukų $185.18, padengus pagaminimo išlaidas. Kiek ženklelių jau išplatinta, dabar dar negalima pasakyti, nes jie tik platinami, bet lig šiol gautos žinios rodo, kad platinasi neblogai. Juos platina visi Kanados lietuvių lokaliniai komitetai, atskiros organizacijos ir pavieni lietuviai, ypatingai gerai pasižymi Kanados vakarų draugai, miškų darbininkai.

Atskirų Kolonijų Veikimas

1. Toronto Lietuvių Komitetas Lietuvoj Demokratijai Atsteigti. Jis atstovauja sekančias Toronto lietuvių organizacijas: SDKLSPD kuopa, su 450 narių; ALDLD kuopa, su 147 nariais. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopa, su 60 narių; Toronto Lietuvių Socialistų kuopa, su 16 narių; ir Kanados Komunistų Partija Lietuvių Frakcija, su 45 nariais. Tiesa, virš išvardintose organizacijose daugumoj priklauso tie patys vienoj ir kitoj organizacijoj, tad bendras narių skaičius susimažina. Bet abelnai iš apie 800 ten gyvenančių lietuvių, apie 700 Toronto lietuvių remia priešfašistines Lietuvos liaudies kovas arba simpatizuoja tam judėjimui.

Toronto Lietuvių Komitetas sukėlė ir prisiuntė į Centro Komitetą aukų $35.00; išplatino apie 250 atviručių, kurias Toronto lietuviai pasiuntė Lietuvon. Komiteto pastangomis buvo sušaukta du Toronto lietuvių masiniai mitingai Lietuvos klausimu ir 16 vasario Lietuvos nepriklausomybės šventę Toronto lietuviai paminėjo bendromis jėgomis. Prie to reikia pažymėti, kad TLKLDA veikia bendrai pasauliniu maštabu prieš fašizmą, kaip tai Ispanijos liaudies kovų rėmimui ir kt.

2. Kapuskasing Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti. Jis bendrai atstovauja apie keletą desėtkų lietuvių, gyvenančių toje apylinkėje. Visi miškų darbininkai ir jų gyvenimas nepastovus, todel skaičių nusakyti sunku. Bet abelnai Kapuskasingo ir jo apylinkės lietuviai remia gerai priešfašistines Lietuvos liaudies kovas. Tuojau tik po Kongreso jie sukėlė priešfašistiniams kaliniams aukų $11.-20 ir prisiuntė per ALDLD K

(Nukelta į 6 puslapį)

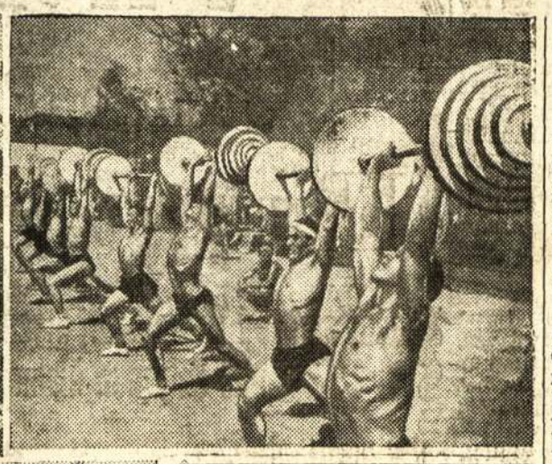

SSRS sportininkai — Viršuj (kairėj) H. Koutun (114) ir N. Osolin (35), du iš geriausių atletų. Koutun užšoko 2.01 metr. aukštumo, o Osolin su karčiuke užšoko 4.26 metr. aukštumo. Dešinėj, Maskvos sporto organizacijos rengiasi Spalio šventei. Apačioj, sportininkai kolektyvo "Naujas Gyvenimas," Ordžonikidzės distrikte.

Pagerbė Draugą Ir Parėmė Ispanijos Kovotojus

WINNIPEG.—Liepos 17 dieną winnipegiečiai suruošė parengimą, kurio tikslas buvo pagerbti seną darbininkų klasės organizatorių ir kovotoją draugą K. Ginkų.

Atvykęs parengiman draugas Ginkus sužinojo kokiam tikslui suruoštas parengimas, paprašė, kad parengimas būtų paverstas sukėlimui Ispanijos liaudžiai ginti paramos, kas buvo ir padaryta.

Dėka St. Boniface draugėms: Steponavičienei ir Kriščiuvienei, kurios iškepę paaukavo po skanų keiksą, winnipegietėms: Rudzevičienei ir Buzunieniei, kurios aptarnavo svečius ir visiems atsilankiusiems, iš parengimo padaryta $15.37.

Pinigai per lietuvių komunistų frakciją priduoti Ispanijos liaudžiai remti komitetui.

Matęs

LAISVAS KAMPELIS

DEL GINČŲ LAISVAME KAMPELYJE

Liaudies Balso 180 numeryje buvo patalpintas vieno asmens straipsnelis, kuriam išrodo, jog suvienyto fronto budavojimas daro žalą. Suprantama, kad jis perdėm klaidingas. Jis rašo: "Ispanijos valdžia slopina anarchistus, kurie nori įsteigti proletarinę diktatūrą. Baisiai negražu, kada komunistai dalyvauja nuslopinime revoliucinės srovės. Taip bus ir Kanadoj. Komunistų Partija, sudariusi suvienytą frontą su kunigais, liberalais, negalės kovoti prieš kapitalizmą, už jo nuvertimą."

Kas seka visą pasaulio eigą, puikiai žino, jog Ispanijoj anarchistai buvo slopinami ne todel, kad norėtų įsteigti kokią tai proletariato diktatūrą, bet todel, kad darė sukilimą sudemoralizuoti Ispanijos apsigynimo jėgas ir su tuo patarnauti fašistams. Tačiau tikrumoj buvo ne anarchistų planas, o tiktai trockistų. Kas link proletariato diktatūros, tai ji neturi savyje siekių gniaužti darbininkų ekonominį ir politinį veikimą, kuris veda prie dirbančiųjų masių gerbuvio kėlimo ir uždraudimo žmogumi žmogaus išnaudojimo. Žodžiu sakant, prie proletariato diktatūros dirbantieji turi didžiausią laisvę stiprinti visuomeninį darbininkų gyvenimą, ne tik kalbėti apie tai, bet ir kurti, o jų priešai kapitalistai ir jų rėmėjai neturi teisių išnaudoti žmogų. Jei kapitalistai yra dar tiek tvirti, kad gali prieš tokią tvarką pasipriešinti, tai proletarai prieš juos pakelia savo ginklą.

Na, o lojalistų Ispanijoj šiandien nors dar nėr nusavinti visi kapitalistų turtai, bet jau daugelį liaudis turi savo rankose ir įveda tokias ekonomines formas, kokios jos nuomone geriausia tinka. Plačiai plečiamos kooperatyvizmo ir kolektyvizmo formos, jau randasi fabrikų, k u r i u o s valdo patys darbininkai. Su savo priešais veda atvirą kovą visuose frontuose ir pačiam viduje neduoda priešo organizacijoms pajudėti, jas slopina be jokio pasigailėjimo. Tai kaip ir proletariato diktatūra. Tik skirtumas tame, kad po spalių revoliucijos Sovietų Sąjungoje jos palaikymu turėjo rūpintis tik Komunistų Partija, o Ispanijoj jau kelios partijos remia. Reiškia lojalistų Ispanijoj liaudis diktuoja kapitalistams, o ne kapitalistai liaudžiai. O jeigu kas mėgina atsistoti į kapitalistų pusę, tai taip padiktuoja, kaip padiktavo Barcelonoj trockistams.

Tad jokiu būdu trockistai, darydami Barcelonoj sukilimą, neatstovavo jokią proletarinę diktatūrą, o priešingai, norėjo ją nuslopinti ir užleisti fašistams ant liaudies valios viešpatauti.

Mano supratimu, ta Ontarijos piliečio kritika buvo talpinta laikraštin ne tam, kad parodžius, būk pas komunistus būtų silpnybė, bet tam, kad parodžius, kaip šiandien dar nekurie supranta pasaulinę eigą ir suvienyto fronto reikšmę. Tikiu, kad tas bus dideliais straipsniais išaiškinta.

Tačiau tenka pastebėti, kad tą "Ontarijos pilietį" kritikuojanti draugai kritikavo ne į tašką. Ypatingai draugas Zostautas padarė išvadą, būk del to straipsnio gali susidemoralizuoti daug gerų draugų ir dar komunistų. Jokiu būdu negalima sutikti su šia išvada. Na, jeigu jau taip būtų, tai tiems patiems komunistams stokuotų politinio žinojimo. Ir kiekvienas susitikęs galėtų juos sudemoralizuoti. Juk ten ne laikraščio nuomonė, bet dalyką nepermatančio žmogaus, kuriam būtinai reikia išaiškinti. Turim atsiminti, kad priešai darė visokių painiavų, bet komunistai jas visas atmušė ir del tokio Ontarijos piliečio išsireiškimo nereikia nuogastauti.

Jeigu nevedama diskusijų ir duodama pas žmogų susikoncentravusiai nuomonei bujoti, visoki atsakymai ignoruojami, tai dar daugiau nuostolių apturima. Jis žino, kad komunistai jį ignoruoja, tai ir išeina iš judėjimo. Visai kas kita gaunasi jei dalykas jam tinkamai išaiškinama.

Laisvos diskusijos privalo egzistuoti, bet ne pasakymais, kad jis tą ir tą padarė, o pastatytos neteisingos linijos tinkamais sukritikavimais.

Torontiet's

SEKMINGAI ATSKRIDO IŠ MONTREALO Į VANCOUVER

VANCOUVER, Rugpiūčio 1. —Transportacijos ministeris ir keturi kiti, įskaitant lakūnus, sekmingai atskrido iš Montrealo į Vancouver. Kelionę atliko į 17 valandų ir 11 minučių.

Šiuo skridimu buvo daromi b a n d ymai transkanadiniam skraidžiojimui orlaiviais, kuris bus pradėtas trumpoj ateityj.

BUDAVOKIM JUDĖJIMĄ UŽ TAIKĄ IR DEMOKRATIJĄ

Kad nugalėti fašizmą ir sulaikyti karą, reikia budavoti ir stiprinti taikos judėjimą pasaulyj, sako A. A. MacLeod, Kanados Lygos Prieš Karą ir Fašizmą nacionalis sekretorius, kuris tik nesenai sugrįžo iš Europos, kur išbuvo apie du mėnesius ir atlankė Ispaniją.

"Šiandieną svarbu ne tik paremti finansiniai Ispanijos liaudies kovą prieš fašizmą. Darbininkai remia doleriais Ispanijos liaudies valdžią, o kapitalistai pila tūkstančius ir milijonus dolerių Ispanijos fašistams. Delto jau antri metai tęsiasi baisi žmonių žudynė Ispanijoj. Kad nugalėti Italijos ir Vokietijos užpuolimą ant Ispanijos liaudies, reikia intensyviai imtis budavoti suvienytą progresyvės liaudies judėjimą už taiką ir demokratiją. Kad priversti Kanados ir kitų šalių demokratines valdžias, kad jos neloštų demokratijos išdavystės rolės su neutralumo komitetu. Reikia organizuoti Kanados žmonių spaudimą ant valdžios, kad Ispanijos klausimas būtų perneštas į Tautų Sąjungą ir kad, naudojant sankcijas, būtų nubausti užpuolikai ir karo gaisro kūrėjai." Taip pažymėjo A. A. MacLeod, kalbėdamas apie tarptautinę kovą prieš karą ir fašizmą.

A. A. MacLeod dalyvavo Tarptautiniam Ispanijos Demokratijos Gynimo Kordinaciniam Komiteto posėdyj Paryžiuje ir buvo išrinktas į delegaciją, kuri lankėsi Ženevoj sykiu su Ispanijos užsienių reikalų ministeriu pas Tautų Sąjungos veikiančią tarybą ir įteikė reikalavimą, kad Tautų Sąjunga imtųsi svarstyti Ispanijos klausimą. Bet Tautų Sąjungos taryba (Concil) tą reikalavimą atmetė.

Anglijos konservatyvinė valdžia labai nenori, kad Ispanijos klausimas būtų svarstomas Tautų Sąjungoj, už tai iki šiol žaidžia su neutralumo komitetu. Jeigu šis klausimas nueis į Tautų Sąjungą, tai Anglija arba turės stoti už naudojimą sankcijų prieš fašistinius užpuolikus, arba pasirodyti atvira fašistų pakalike. Kadangi šiandieną Anglijos žmonės didžiumoj nusistatę padėti Ispanijos lojalistų valdžiai, už tai ir Anglijos konservativų valdžia naudoja veidmainišką diplomatiją Ispanijos klausime.

MacLeod parsivežė Ispanijos valdžios atspausdintą virš 300 puslapių knygą, kur daugumoj telpa net nufotografuoti Italijos fašistų valdžios dokumentai, susirašinėjimai su Italijos atsiųsta kariuomene Ispanijoj ir kitokiais užpuolimo militariniais reikalais. Toj knygoj telpa penki šimtai įvairių dokumentų, įrodančių Italijos ir Vokietijos agresiją Ispanijoj, bet Tautų Sąjunga visai nenori skaitytis su tais dokumentais.

Turim Budavoti Judėjimą Už Taiką ir Demokratiją

Penki šimtai milijonų žmonių, neskaitant Sovietų Sąjungos, yra afiliavę arba pasisakę remti Pasaulnio Taikos Kongreso komiteto vadovaujamą darbuotę. Tai milžiniška jėga. Jeigu ji būtų stipriai organizuota, galėtų visuomet sulaikyti karą. Kanados Lyga Prieš Karą ir Fašizma yra dalis to milžiniško judėjimo už taiką ir demokratiją. Svarbu, kad gelbėti Ispanijos našlaičius vaikučius. Svarbu paaukoti dovanų Kanadiečių Mackenzie-Papineau batalijono herojams, kurie nesigaili savo gyvybių del Ispanijos ir viso pasaulio darbo žmonių laisvės. Bet pagrindiniai yra svarbiausia, kad budavoti liaudies judėjimą už taiką ir demokratiją, nes tik tas judėjimas gali sulaikyti žmonių kraujo praliejimą ir išgelbėti žmonių laisvę nuo fašistinio barbarizmo.

Kanados lietuviai ir jų organizacijos turi neužmiršti paremti Kanados Lygą Prieš Karą ir Fašizmą. Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti Komitetas turėtų išplėsti savo veikimą sąrišyj su K.L. P. K. ir F. Juk Kanados Lietuvių Kongrese buvo nutarta veikti sąrišyj su prieškarine Lyga Kanadoj. Fašizmas ir karas turi tarptautinį pobūdį, todel jį ir bus galima nugalėti kaip Lietuvoj, taip Ispanijoj, išbudavojant galingą judėjimą už taiką ir demokratiją visam pasaulyj, kad tas judėjimas išsiplėstų iki valstybinių formų ir Tautų Sąjungoj būtų atatinkamai atsiskaitoma su karo rengėjais—imperialistiniais užpuolikais.

V. R.

"Surado" Dokumentą Sov. Sąjungoje Bado Įrodymui

Kapitalistinis pasaulis prieš keletą metų ant popieros "numarindavo" dešimtis milijonų Sovietų Sąjungos gyventojų, bet paskutiniu laiku tokių kvailysčių mažai pasikartoja. Tačiau Toronte atsirado tūlas Pilypas, kuris per Naujienas svietui paskelbė, jog Sovietų Sąjungoje žmonės yra baudžiauninkais. Tam jis padavė ir "dokumentą." Daugelis gali paklausti kokį? Nagi paveikslą nesenai Maskvoje demonstravusių sportininkų.

Štai kaip jis padavė: "Toronto 'Daily Star' liepos 24 d. įdėjo rusų atletų maršavimo vaizdus. Į maršuotojus, iš kokio tai balkono, žiūri Rusijos didžiūnai-komisarai.

"Prisižiūrėjus į paveikslus, tuojaus gali pasakyti kam Rusijoj 'rojus,' o kam ne.

"Visi, kurie stovi balkone, atrodo kai nupenėti paršiukai, tokie lygūs, gražūs, ant veidų jokios raukšlės.

"Gi darbininkų-maršuotojų veidai taip jau sunykę, žandikauliai išsivertę, kad net gaila žiūrėt. Jų veidų išraiška rodo sudisciplinuotų baudžiauninkų gyvenimą."

Kanados ir Amerikos lietuviai, išskyrus Pilypą, matė kinuose ne vieną Sovietų Sąjungos sportininkų suvažiavimą, matys ir šį. Jie puikiai pažįstą tą "baudžiavą" ir jų "sukūdimą."

Prie to, tam pačiam laikrašty dažnai būna aprašyta apie Sovietų sportininkus ir visą žmonių gyvenimą, tačiau iš visko matytis, kad Pilypas nieko neigiamo Stare negalėjo atrasti, tai pasiliko nors paveikslą pakritikuoti. Bet labai menkas argumentas, kuris gali tikti tik Naujienoms ir rodyti Pilypų naiviškumą. Yra daug naivių žmonių ir neapkenčiančių Sovietų Sąjungos, bet Sovietų Sąjungos mozojimui medžiagos Stare jie neranda, o tą sugeba padaryti tik "išmintingasis" Naujienų Pilypas.

Jonas

300 ELEKTROS DARBININKŲ LAIMĖJO ALGŲ PAKĖLIMĄ

BROCKVILLE, ONT., Rugpiūčio 1.—Trys šimtai darbininkų, dirbančių Philips Electrical Works Limited fabrike, Brockville, Ont., laimėjo algų pakėlimą ant 15 nuošimčių. Sutartis pasirašyta tarp darbininkų unijos — United Electrical and Radio Workers of America (CIO) ir fabriko savininkų.

Man Pagailo Žiedų

Rinkau aš nuo lauko žiedus,
Tikėjaus nupinti vainikus
Ir puošti jais savąją dalią,
Kelionę gyvenimo savo—
Bet likimas mane čia apgavo.

Surinkti gražiausi žiedai,
Žydinti baltai ir rausvai,
Bematant tuoj vysti pradėjo,
Aromatas saldžiai pakvipo,
Širdyj gi man skausmą paliko.

Oi, kaip gaila gražių žiedų,
Belaiko veltui nuskintų.
Juos laistyčiau ašarom savo,
Užklotau skausmu širdies.
Bet vis vien jos jau nebeatgis.

Visai taip, kaip ir dienos tos,
Jaunystės mano nekaltos,
Su vėjais laukais nukvatojo,
Ir daugiau jos jau nebesugryš,
Nors gailiai verkia mano širdis.

Sobuvos Petras

Tuščia Kalba

Jau laikas ateina,—taip daugelis sako,—
Engėjai tuoj galo sulauks!
Ar gali taip būti? Kas laukia to laiko,
Lai sako—kas laiką pašauks?

Tas laikas savaimi niekuomet juk nėjo,
Jį ruošė herojai—draugai;
Gyvybėmis savo jie laiką galėjo
Tik keisti per amžius, ilgai.

Kas miega tamsoje, pabusti nenori,
Sapnuoja—ar laimės sulauks?
Juk zuikis, miegodams, ar mato kai žiūri—
Ar žino kas laiką pašauks?

Miškų Dar-kas

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją Išauginkime Tūkstantine Organizacija

ALDLD Kanados kuopų Antras Suvažiavimas 1935 m. iškėlė obalsį: "Pirmyn, už 1,000 narių ALDLDr-joje, ligi sekančio suvažiavimo!" Šio obalsio pereituose draugijos vajuose nerealizavo. Naujų narių gavimą į ALDLD laikėme pripuolamu dalyku; už tai laikotarpis ligi Trečiojo Suvažiavimo, 1938 m., reikės labiau išnaudoti rekrutavimui naujų narių į mūsų draugiją.

Dar tūkstančiai Kanados lietuvių nepriklauso jokiose organizacijose. Virš tūkstančio priklauso pašalpinėse draugijose, kur apšvietos klausimas statomas antraeiliu dalyku. Daugelis pašalpinių draugijų narių dar nepriklauso politinėse apšvietos organizacijose, o žinant, kaip svarbu darbo žmonėms būti politiniai išsilavinusiais, aldiečiai turėtume dėti pasangas įtraukti tuos darbininkus į ALDLD. Čia įtraukti darbininkai turi puikiausias progas susipažinti su savo klasiniais reikalais, praplėsti bendrą žinojimą ir taipgi visuomeniniai svarbesniais individais.

Mes aldiečiai turime labiau įvertinti darbininkiškos-moksilškos apšvietos reikšmę. Mūsų broliai ir seserys, neorganizuoti darbininkai, ir mes patys neturėjome progų lankyti mokyklas, o jeigu kuriems kiek ir teko lankyti, tai per tą trumpą laiką kapitalistinė mokykla stengėsi suteikti mums svetimą ideologiją. Mūsų protus užnuodyjo tautine neapykanta, nuolankavimu ponams, aklu klausimu įsakymų ir įstatymų, tikėjimu į nebutus ir neesamus dalykus ir t.t.

Turčių klasės rankose mokyklos, bažnyčios, radio stotys, spauda, lavintos smegenys ir kt. Pavyzdžiui, toks fašistinis Napaleonas, kaip milijonierius Hearstas, samdo virš 31,000 laikraštininkų, turi filmų gaminimo bendroves, radio stotis, laikraščius, kurių tiražas apie 30,000,000, ir kitokias įstaigas. Jų visų bendras tikslas išlaikyti darbo žmones nepažinime savo klasinių reikalų, palaikyti aklame tarnavime bosams ir t.p. O mes aldiečiai darbininkai-ės, kiek nors klasiniai prabłaivėję, ar galime ramiai žiūrėti į turčių klasės spekuliaciją, su mūsų broliių, neorganizuotų darbininkų sąmone? Aišku, kad ne!

Tad, draugai ir draugės aldiečiai, turime daugiau pasiaukoti ALDLD auginimui. Jos leidiniai turi būti kuo plačiausia paskleisti tarpe Kanados lietuvių. Laikraštis Liaudies Balsas turėtų būti daugiau naudojamas Kanados lietuvių organizacijų auginimui. Tiesa, Liaudies Balsas turi daugiau skaitytojų, negų ALDLD narių. Už tad mūsų uždavinys tampriau susirišti su darbininkiškos spaudos skaitytojais ir laipsniškai juos kviesti stoti į ALDLD.

Spaudos platinimas tarpe Kanados lietuvių neišvystytas, ypatingai didmiesčiuose, kur platinimui patogios sąlygos, bet su mūsų centrų ar laikraščių leidiniais nepasiekiami visi lietuviai. Bendrai spaudos platinimas laikomas kelintaeiliu dalyku net ir ALDLD. Šiame klausime mes turėtume paimti pavyzdį iš Lietuvos darbininkų organizacijų veikimo. Ten už darbininkiškų laikraščių, knygų, brošiūrų ar atsišaukimų platinimą gresia ilgamečiai sunkiųjų darbų kalėjimai arba mirtis, bet visgi per laikotarpį apie šešių mėnesių (1936 m. pabaigoj ir 1937 m. pradžioj) jie slapta išleido virš 30 leidinių su bendru tiražu apie 75,000 egzepliorių ir juos išplatino. O mūsų draugai dažnai nusigąsta skirtingų įsitikinimų darbininko, kuris vieną kitą atakuojantį žodį numeta. Žinoma, ši pastaba netinka visiems aldiečiams. Yra ir Kanadoje puikiai dirbančių draugų, bet yra ir tokių, kurie dar turėtų tapti daug pavyzdingesniais aktyvistais.

Darbininkiškų laikraščių vajuose ir finansinėse kampanijose, ALDLD nariai puikiai neša revoliucinės garbės vėliavą, bet gaila, kad mes dar neišmokę tinkamai įvairius mūsų vajus surišti su auginimu mūsų organizacijų. Šis trūkumas dar liekasi mums nugalėti.

Trys mūsų draugijos nariai, dd. P. Bepirštis, E Zdanis ir B. Alksnis, išvyko Ispanijon ginti liaudies teisių. Jie mūsų draugijos garbės vėliavą aukštai iškėlę neša. Tai pavyzdžiai garbingo pasiaukavimo, kurie amžinai liksis ALDLD istorijos lapuose. Palyginkime minėtų draugų pasiaukavimą su mūsų. Jeigu vieni mūsų draugai ir gyvybes ir gyvenimą aukoja, tai mes turime nors laiko ir energijos nepagailėti statymui darbininkiškų organizacijų, kaipo geriausių tvirtovių būsimoms kovoms su turčių klasės pagimdytu plėšrūnu fašizmu.

Kaip puiku būtų matyti sekančiame ALDLD Kanados kuopų suvažiavime atstovus nuo tūkstančio ar daugiau mūsų draugijos narių, iš kiekvienos kolonijos, kur tik randasi kiek nors lietuvių. Kad to atsiekti, reikalinga daug energingiau darbuotis berekrutuojant narius į ALDLD. Lai kiekvienas aldietis-ė neužmiršta nė vienai valandai mūsų praeito suvažiavimo obalsio, kad jis reikalinga realizuoti. Kuopų susirinkimai, aldiečių pasitarimai, spauda, parengimai turėtų būti daugiau naudojami agitacijai už stiprinimą ALDLD.

Aš kreipiuosi į ALDLD rajonų komitetus, kuopų valdybas ir į visus narius kviesdamas diskusuoti ir išsidirbti planus kas kur ir kiek sutinka darbuotis už pravedimą gyveniman obalsio "Pirmyn už 1,000 narių ALDLDr-joje ligi sekančio suvažiavimo!" Nepalikime šio obalsio balsu dykumoje!

K. Kilikevičius

Kunigas ir Minyškos Persekioja Netikinčių Vaikus

TORONTO. — Kaip žinoma, didesnė pusė Toronte gyvenančių lietuvių vedybinius metrikus yra sudarę ne katalikiškose bažnyčiose, be religinių apeigų, ypatingai pokariniais laikais atvažiavę. Į tokį elgėsį labai blogai atsinešė penki metai atgal Toronte buvęs kunigas Garmus. Visus tuos jaunavedžius prakeikė ir dar pridėjo, kad savo vaikus būtinai turėsią krikštyti bažnyčioje, nes kitaip tai tie vaikai negalėsią kalbėti. Iš tokios kunigo kalbos netikintieji turėjo gardaus juoko, o nekurie tikintieji apgailestavo, būk Toronte lietuviai prasimanys daug nebylių vaikų.

Tačiau tos baimės periodas jau senai praėjo. Dabartiniu laiku Toronto gatvėmis jau laksto apie pora desėtkų energingų jaunuolių, bet ne tik jie nėra nebyliais, o kalba net lietuviškai ir angliškai. Dauguma, kad ir tikinčiųjų, su tokiu reiškiniu apsiprato, tik keletas davatkų sutikę nekrikštytą vaiką stebisi, kaip be kunigo įkvėptos "dūšios" tas berniukas ar mergaitė gali kalbėti.

Pora metų atgal vaikų krikštijimas buvo lyg ir užmirštas dalykas. Bet dabar laikai keičiasi. Toronto lietuvių "lietuviškas" airišius ar vengras ne tiek būna bažnyčioj, kiek mina gatvėmis ir gązdina vaikus visokiais būdais. Girdi, jie sudegsią karštoj smaloj ir neužaugsią, jei klausys savo tėvų ir nepriims jo siūlomo krikšto. Kur negali įeiti kambarin, tai tykoja ir sučiupęs vaiką gatvėje ar parke įvairiausiais būdais įgąsdina. Kiek tenka girdėti, tai toki kunigo veiksmai yra kasdieniniai apsireiškimai. Beveik nėra tos dienos, kurioje negąsdintų vieno ar keleto lietuvių vaikų. Dabartiniu laiku esant Toronte trims lietuviškoms minyškoms, ant vaikų ablava žymiai padidėjo. Į vieną stubą tos minyškos buvo atėję su pilna "amunicija" ir užtikę nekrikštytą šešių metų mergaitę, mėgino nuduoti, būk ta mergaitė esanti apsėsta "šėtono" ir stengėsi sučiupti ir "iškrapštyti" iš jos visus velnius.

Kultūringi žmonės savo vaikus gązdinti niekam neleidžia, nes tas prisideda prie sugriovimo jaunuolio gražios nuotaikos ir sudaro neurastenijų ir nervų ligų pradžią, nuo kurių fanatikai gydo visokiomis žolėmis ir rūkinimais. Tą tur būt žino ir tas airišis su minyškomis, bet jiems tas nesvarbu. Mat, jeigu pavyktų bent kurį nekrikštytą vaiką įgąsdinti iki isterijai, tai turėtų progos pasakoti apie jame esantį velnią, kuris įsikraustė tik todel, kad jis nebuvo atneštas pas kunigą apipilti vandeniu.

Šiuo klausimu Toronto lietuvisai yra dideli džentelmenai, jie pakol kas nieko nesako už savo vaikų persekiojimą, žinodami, kad jie savo vaikus augins ne sulyg kunigo, ir bažnyčia iš to nieko gero neturės. Bet turėtų suprasti, kad gąsdinimai irgi nieko gero neduoda, o tik blogo. Tad remiantis medicinos mokslu, turėtų užkirsti tam kelią. Pirmiausia galima to atsiekti džentelmeniškai pasakant tam kunigui, kad vietoj vaikų gąsdinimo pasirinktų naudingesnį darbą ir nepersekiotų jaunų vaikų, o jei to neužtenka, tai pas lietuvišką šeimininkę yra madoj beržinė šluota, kuri gali geriau pagelbėti, jei ant tiek ta dvasiška asaba yra nustojus džentelmeniškumo.

Nekrikštyto vaiko tėvas

Metinis Liaudies Balso
PIKNIKAS
Westone, Prie Masio Farmos
Rugp.-August 15

Kviečiami visi Toronto, artimesnių miestų ir tolimesnių kolonijų lietuviai masiniai dalyvauti šiame metiniame Liaudies Balso piknike.

Jei nenorit vykt Ispanijon—atvykit piknikan persimest su juo.

Šis piknikas bus vienas iš įdomiausių, kokių tik praeityje yra buvę, nes bus labai įvairi programa, kaip tai: vyrų, moterų ir vaikų lenktynės už čiampionatą. Laimėjusiems bus duodamos dovanos. Įvairios komiškos lenktynės su laimėjimais, virvės traukimas, varžytinės už garbės stalą ir daug kitokių žaidimų su laimėjimais.

Šokiams grieš geras orkestras, todel ant naujos platformos bus galima gerai pasišokti.

Draugės torontietės rengiasi pagaminti skanių užkandžių, o prie užkandžių bus šiltų ir šaltų gėrimų.

Rengėjai jau gavo keletą dovanų del laikraščio ir keletą pasižadėjimų. Dovanos bus atiduotos laimėjimais.

Visi, kurie tik trokštate kovoti prieš fašizmą, kuris lieja Ispanijos liaudies kraują, taipgi laiko didelėj priespaudoj Lietuvos liaudį,—turite atsilankyti į Liaudies Balso Pikniką, kad paremti priešfašistinį laikraštį.

Jūsų atsilankymas bus didelė parama laikraščiui. Raginkite visus, kad nei vienas lietuvis nepasiliktų nuo šio pikniko.

Trokai veš nuo Gore Vale Ave. kas valandą: 11, 12, 1, 2 ir 3 val.

Ateikit Partijai Pagelbon

Nacionalė Komunistų Partijos Konvencija prasidės spalių mėn. 8 dieną, 1937, Konvencijoj dalyvaus apie 500 atstovų iš kitų provincijų ir miestų. Kadangi Konvencija užsitęs keturias dienas, todel reiks jiems nakvynių vietų. Visi Komunistų Partijos draugai ir simpatikai prašomi kooperuoti su nakvynių parūpinimo komitetu. Jei kas turite liuosų kambarių ant to laiko, praneškite draugei Alice M. Cooke, 8 Wellington St. E. Telefonas: EL 0183.

PRANEŠIMAI

HAMILTON, ONT.

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos antros kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpiūčio 8 dieną, 2 val. po pietų, lenkų svetainėj. Šis susirinkimas bus gana svarbus, nes bus renkami delegatai į visuotiną draugijos suvažiavimą. Tad kviečiam visus antros kuopos narius dalyvauti, kad būtų išrinkti tinkami asmenys toms pareigams atlikti.

Taipgi kreipiamės į aplikantus, būsiančius draugijos pilnus narius, užsimokėti narines duokles ir priduoti aplikacijų blankas su gydytojų paliūdymu.

2-ros Kuopos Valdyba

MONTREAL, QUE.

Montrealo Lietuviai Kviečiami Tarptautinin Piknikan

Antifašistinis Pikniko Komitetas kviečia Montrealo lietuvius dalyvauti **Tarptautiniame Piknike, rugpiūčio (August) 8 d., Cartieville** (Montreal North)

Piknike bus šokiai, žaidimai, sportas, kontestas ir kit. Kiekvienam bus proga netik matyti programą išpildant, bet ir dalyvauti jos išpildyme.

Šiame piknike, tikimasi, dalyvaus tūkstančiai Montrealo antifašistiniai nusistačiusių darbininkų.

Piknikui įžanga 10 centų. Su tikietu dalyvaujantis piknike turės progą laimėti plunksną ir paišelį—setą. Tikietus platina ir lietuviai.

Nuvažiuoti galima sekančiai: Cartieville gatvėkariu Nr. 17 važiuoti ligi galui lainės, išlipus pereiti tiltą ir eiti ligi Pikniko vietos Nr. 74.

Jeigu rugpiūčio 8 d. lija, tai nukeliamas į rugp. 15 d.

L. B. Korespondentas

SUDBURY, ONT.

S. D. K. L. S . P. D-jos 3-čia kuopa šaukia mėnesinį susirinkimą ant 8-tos dienos rugpiūčio mėn.

Pradžia 10 val. iš ryto. Lenkų svetainėj, 212 Monk Str.

Draugai ir draugės, imkite už pareigą lankyti susirinkimus, nes čia mūsų pačių ir draugijos reikalai vedami. Tik keli susirinkę negali atlikti darbą už visus. Virš minėtame susirinkime yra svarstymui daug dalykų, kurie liečia draugiją ir mus pačius. Todel esat prašomi visi iki vieno dalyvauti susirinkime.

Taipgi trečios kuopos nariai, gyvenanti provincijose, esat prašomi prisiųsti savo antrašus protokolų sekretoriui ir apsimokėti narines duokles. Siųskite šiuo antrašu: P. O. Box 302, Sudbury, Ont.

Valdyba

MONTREAL, QUE.

Pranešimas ALDLD 137 Kuopos Nariams

Masinis narių susirinkimas įvyks 13 d. rugpiūčio (penktadienį), 8 val. vakare, 01234 Charlevoix Str.

Visų narių pareiga atsilankyti, ypatingai tų, kurie dar nesate užsimokėję narines duokles. Atminkite, kad metai jau baigiasi ir centrui reikalingi pinigai del leidimo knygos, "Šviesos" ir kitokiems reikalams.

Kviečia **Kuopos Valdyba**

MONTREAL, QUE.

ALDLD 137 kuopa ruošia lietuviškus šokius šeštadienį, rugpiūčio 7 d., 8 val. vakare, 01234 Charlevoix Str.

Visus kviečiam atsilankyti.

Rengėjai

SUDBURY, ONT.

Sudburiečių ir Apylinkės Domei

Rugpiūčio 8 d. rengiama didelis piknikas, vietinių draugijų fondams. Visi nariai ir simpatikai paimkime už pareigą jame dalyvauti.

Piknikas yra rengiamas visiems žinamoj vietoj, taipgi su įvairiais pamarginimais ir nauja gera muzika. Galėsime linksmai praleisti liuoslaikį ir linksmai pažaisti.

Busas išeis 1.30 val. po pietų. Visi iki vienam dalyvaukite nesivėluodami.

B. F. P. Komitetas

Šimtai Darbininkų Suplaukė į Tabako Farmas

DELHI. — Šioje apylinkėje randasi tik tabako farmos. Šiemet esant daug lietaus tabakas gerai auga ir kainos rodos bus patenkinančios, todel nuo pat pavasario tabako augintojai pradėjo ieškoti darbininkų. Tas ir sukėlė alarmą, kad šiais metais būsią trūkumas darbininkų. Kiti į tabako valymą žiūrėjo kaip į Vakarų Kanados kviečių valymą.

Bet dalykas dabar daug pasikeitė. Liepos mėnesio paskutinėmis dienomis čionai pribuvo šimtai darbininkų ir susikoncentravo apie nekuriuos miestelius. Šio didelio bedarbių suvažiavimo išsigando ir valdžia. Atsiuntė desėtkus policininkų ir dedektyvų, kurie saugoja kiekvieno darbininko pasijudinimą. Rodos čia suvažiavo visos Ontarijos vyrai ir klaidžioja po tabako "džiungles," išsireiškė vienas valdininkas.

Darbininkai nerimauja ir bijomasi susikirtimų. Pirmiau tikėjosi, kad šiais metais prie tabako valymo dirbantiems bus mokama patenkinantis atlyginimas, o dabar bijomasi, kad nenupultų iki noliaus. Nekurie save ramina, kad tarp šimtų atvykusių yra nemokančių to darbo dirbti, tai tikisi, jog laike dviejų sąvaičių prie to darbo patyrę darbininkai bus išrankioti, o nemokantieji gerai dirbti išsivažinėsią.

V. M.

Parengimas Ispanijai

SUDBURY, ONT.—Liepos 25 atsibuvo parengimas del Ispanijos liaudies gynėjų paramos. Buvo surengtas Bendro Fronto Komiteto pastangomis, pritariant vietinėms draugijoms. Nors diena pasitaikė labai netikusi, lietinga, tačiau nežiūrėdami blogo oro, dalyviai, įvertindami reikalą, smagiai praleido laiką ir parėmė svarbų tikslą. Liko $20.00 gryno pelno. Minima suma priduota vietiniam Ispanijos Komitetui.

Visiems rėmėjams ir dalyviams minėtas komitetas reiškia širdingiausią padėką .

S. L. B. F. Komitetas

Gražiai Pasirodė Liaudies Balso Pikniko Priruošime

MONTREAL. — Šiais metais moterys ypatingai puikiai pasirodė metiniame Liaudies Balso piknike. Abiejų ALDLD kuopų moterys stropiai ruošėsi prie minėto pikniko, kad jį padarius visapusiškai sekmingu. Žinoma tas jų trūsas nenuėjo veltui.

Rytiečių distrikto moterys prirengė piknikui garbės stalą. Jo priruošimui daugiausia iniciatyvos ėmė dd. Keršienė ir Juraitienė. Minėtos draugės ir aukomis gausiai pasirodė. Stalo priruošimui su aukomis prisidėjo dar sekančios draugės: E. Tamošiūnienė ir O. Virbylienė.

Taipgi del bingo aukavo drg. Malinauskienė, Kavoliūnienė, Bunkienė ir Juškevičaitė (iš vyrų gauta aukų per Matylaitytę: nuo Mačiulaičio ir Stuko).

Minėtos draugės ne tik aukomis gausiai prisidėjo, bet taipgi ir darbu. Drg. Keršienė, Kavoliūnienė, Bunkienė, Malinauskienė ir Juškevičaitė visą laiką dirbo prie baro. Bunkienė ir Juškevičaitė taipgi dalyvavo ir kontesto vajuje.

Kalbant apie rytietes, negalima užmiršti ir vakarinės dalies moterų, kurios nė kiek neatsiliko nuo pirmųjų. Visa eilė draugių gerai pasižymėjo aukomis del bingo, kaip tai, Minotaitė, Mažylienė, Sinkevičienė, A. Šuplevičienė, Janauskienė, Rasimavičienė, Petrauskienė, Nakrušienė, Doveikienė, Kisielienė (Sakalauskas ir Bulotas), Zavišienė, Matiukienė, Kilikevičienė ir P. Matulaitytė.

Konteste dalyvavo Mažylienė, Trečiokienė, Blažienė, Barzdenienė, Balčiūnaitė, Janauskienė, Matulaitytė, Kisielienė, Valinčienė, Kilikevičienė, Doveikytė ir A. Šuplevičienė. Viso vakarinės dalies materys surinko 1023 balsus, o vyrai tik 856, tokiu būdu moterims tenka garbė išlošime konteste skiriamos dovanos.

Visa eilė išvardintų draugių ne tik aukomis prisidėjo, kitos iš jų dalyvavo konteste, bet taipgi ir kitus darbus dirbo piknike, iš kurių pažymėtina sekančios: Petrauskienė, Doveikienė, Liokaitienė, Šuplevičienė, Kilikevičienė, Kisielienė, Matulaitytė, Matiukienė, Nakrušienė, Žasienė.

Kaip matote, tai pusėtinai didelis skaičius draugių prisidėjo prie suruošimo minėto pikniko. Jų toks platus ir kolektyvis veikimas atnešė nemažai naudos. Žinoma, nereikia užmiršti ir vyrų, kurių gera "virtinė" darbavosi piknike, ypatingai drg. Keršys, bet kur moterys pasirodo, ten pasekmės visuomet būna geresnės.

Šioj korespondencijoj vyrų beveik neliečiau, nes nesijaučiu sau už pareigą apie juos rašyti.

Baigiant savo korespondenciją, turiu išreikšti moterų komiteto vardu didelį proletrinį ačiū visoms draugėms, kurios kuo tik prisidėjote prie surengimo Liaudies Balso pikniko!

Viena iš Jūs

Serga Drg. E. Byrienė

TORONTO.—Gavus porą sąvaičių atostogų, išvyko į laukus pabūti ant tyro oro, kad paskiau vėl galėtų dirbti tvankiose siuvyklų dirbtuvėse. Bet nevisada taip sekasi, kaip žmogus nori. Išbuvus apie tris dienas tyrame ore, staigiai sunkiai susirgo ir 18 dieną liepos tapo nuvešta į General Hospital, kur ir dabar dar tebeguli. Teko girdėti, kad iš ligoninės žada neužilgo grįžti į namus. Drg. E. Byrienė yra drg. A. Byros, Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos sekretoriaus, žmona, taipgi tos draugijos narė, todel draugijos nariai ir šiaip draugai ir draugės atlankykite ligonę.

Girdėjęs

KLKLLG SEKRETORIAUS RAPORTAS

(Atkelta iš 5 puslap.)

VK, kadangi dar nebuvo susirišę su centraliniu Kanados Lietuvių Komitetu Lietuvos Liaudžiai Ginti. Per KLKLLG iš Kapuskasingo gauta aukų $10.50. Kapuskasingiečiai išplatino ir pasiuntė Lietuvon 50 protesto atviručių.

3. Sudburio Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti. Jis atstovauja šiai ten esančias organizacijas: SDKLSPD kuopą, MLSDPD skyrių ir ALDLD kuopą; šios organizacios sudaro apie 130 narių. Bet tabelnai apie 200 Sudburio lietuvių remia priešfašistines Lietuvos liaudies kovas arba simpatizuoja tam judėjimui. Sudburio Lietuvių Komitetas buvo sušaukęs keletą masinių mitingų Lietuvos klausimu. Sukėlė ir priiuntė aukų $43.70; išplatino ir pasiuntė Lietuvon 200 protesto atviručių.

4. Windsoro Lietuvių Lietuvos Liaudžiai Ginti Draugija. Šioj kolonijoj, tiesa, mažai lietuvių gyvena ir veikimo lig šiol neparodė, arba jei ir veikia, tai nums nežinoma, nes su KLKLLG jokių ryšių nepalaiko, išskiriant vieną laišką, kuriame tik po Kongreso pranešė, kad ten yra susiorganizavusi tokia draugija.

5. Winnipego Lietuvių Bendro Fronto Lietuvos Liaudžiai Ginti Komitetas. Jis atstovauja visi ten esančias organizacijas: SDKLSPD kuopą ir ALDLD kuopą; abi kuopos sudaro 110 narių. Bendrai apie 130 Winnipego lietuvių remia priešfašistines Lietuvos liaudies kovas arba simpatizuoja tam judėjimui.

(Bus daugiau)

Skelbkitės Per Liaudies Balsą

Už visokios rūšies naieškojimus per Liaudies Balsą skaitome po 1 centą už kiekvieną žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoj, skaitome po 2 centu už žodį.

Apgarsinimus rėmeliuose po 40 centų už kiekvieną colį špaltos pločio. Organizacijoms 20 centų.

Dažnesniems ir didesniems skelbimams duodama 25% nuolaidos.

Klišes (atvaizdus) darome sulyg atskiro susitarimo.

Paieškojimus talpinsime tik gavę mokestį.

Liaudies Balsas,
P. O. Station C., Box 1013,
Toronto 3, Ont., Canada.

KELIONEI Į LIETUVĄ

Nuolatinis susisiekimas

NEW YORK—KLAIPĖDA

(Per Gothenburgą, Švediją)
Laivų išplaukimai iš New Yorko

KUNGSHOLM .... rugpiūčio 19
DROTTNINGHOLM rugp. 26
GRIPSHOLM ..... rugsėjo 4
KUNGSHOLM ..... rugsėjo 14

Sutaupysi pinigą pirkdamas laivakortę čia ir atgal.

Reikalaukite mūsų bendros apie kelionę brošiurėlės ir kainoraščio. Gaunama nemokamai pas visus mūsų autorizuotus agentus, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley Str., Montreal, Que.

LA 4325 Gyv. HA 7855
S. DERGEL
Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.
Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla